TRST, sobota
4. februarja 1956
Leto XII. - Št. 30 (3268)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 20 lir
Poštnina plačana v gotovini
Tel. 94 638, 93-808, 37-338

UREDNIŠTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.

MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROČNINA: mesečna 400, vnaprej: četrtletna 1100, polletna 2100, celoletna 4100 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Ž - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Kongres PSDI pred zaključkom Verjetno uveljavljenje centra

Štetje glasov se nadaljuje vso noč, vendar sodijo, da zaradi sporazuma z Romito in Pretijem Saragatu ne bo ušla večina - Cesare je predložil resolucijo o tržaški prosti coni in deželni avtonomiji

(Od našega dopisnika)

MILANO, 3. — To noč ob 0.50 je bilo končano glasovanje na kongresu v gledališču Dal Verme. Začelo se je štetje glasov, ki pa pred izidom lista verjetno še ne bo končano. Vseh veljavnih glasov je 298.611.

Sporazumi, do katerih je prišlo prejšnjo noč in danes predpoldne, so precej poenostavili položaj, tako da je že zdaj mogoče računati, da zmaga centra ne more več biti ogrožena. Romita in Preti sta s svojimi privrženci obljubila podpreti dosedanje vodstvo. Osamljena je ostala desnica, ki je pa od centra ne ločijo hujša načelna nesoglasja, temveč predvsem različno gledanje na upravni volilni zakon: desnica namreč ni zadovoljna s prizadevanji za proporcionalni sistem in bi rajši ohranila stare povezave.

Skupina «socialistična enotnost», torej levica v stranki, pa kljub vsemu zatrjuje, da ni tako šibka, kot se je zdelo, in da bo zbrala nekaj manj kot 40 odst. glasov, kar bi že pomenilo lepo uveljavljenje. Teze levice so namreč podprle nekatere krajevne skupine, ki se poprej niso politično kvalificirale.

Resolucijo levice je predložil poslanec Zagari, ki je bil zadnji govornik v diskusiji. Zagari je poudaril, da mora PSDI poskrbeti, da ne ostane izven novih perspektiv, ki se odpirajo na notranjem in mednarodnem področju. Mednarodnopolitične spremembe dajejo mnogim notranjim italijanskim problemom vse drugačno lice, kot so jih imeli v času, ko je bila ustanovljena štiristranska koalicija.

Stiristranska politika — je poudaril Zagari — je zastarela. PSDI se mora pogumno napotiti po poti socialistične enotnosti, prav kot se krščanska demokracija dosledno drži medrazredne politike katoliške enotnosti. Če se socialistična enotnost ne uresniči s PSDI, se bo uresničila proti PSDI, je dejal Zagari in pripomnil, da je treba podpirati Segnijevo vlado na področju socialnih reform, da pa mora PSDI zavzeti «vlogo vodilnega socialnega krila demokratične fronte».

Nekoliko pred Zagarijem je govoril Giorgio Cesare, predstavnik tržaške federacije PSDI. Cesare je govoril o tržaških problemih in poudaril potrebo okrepitve stranke «ob jadranski obali, kjer je mnogo nujnih gospodarskih, socialnih in narodnostnih vprašanj skupnosti, ki pričakuje zanimanje vse države, zlasti pa socialistov». Nadalje je na tem področju, je poudaril Cesare, treba prizadevno delati, da bi se še bolj okrepilo sodelovanje s sosednimi narodi in da bi se zajamčila zaščita manjšin.

Pred tem je Cesare predložil dve resoluciji. Prva zahteva ustanovitev proste cone in rešitev drugih trzaških gospodarskih vprašanj, druga pa zavzemanje vodstva in parlamentarcev PSDI, da bi se v skladu z ustavo čimprej ustanovila avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina, ki je nujno potrebna «za razvoj krajevne avtonomije in za dejansko izboljšanje gospodarskega stanja tega področja».

Živahna je bila tudi diskusija o sindikalnih vprašanjih, kjer sta si nasproti dve tezi: po eni naj se vsi socialni demokrati vključijo v UIL, zlasti pa sindikalni aktivisti, po drugi pa naj bo vsakomur prosto na izbiro, v katero izmed dveh sindikalnih organizacij naj se vključi.

Zelo so delegati ploskali Tremelloniju, tudi takrat, ko je govoril o svoji žalosti, ko je vodstvo stranke pristalo na njegovo izključitev iz vlade po Scelbovem padcu.

Levica je danes načela tudi vprašanje spremembe statuta, tako da bi namesto nacionalnega sveta izvolili centralni komite, ki bi nato iz svojih vrst izvolil vodstvo. Predlog pa ni bil sprejet zaradi proceduralnih zadržkov.

A. P.

Prevoz orožja ČSR ne gre čez ozemlje FLRJ

BEOGRAD, 3. — Zastopnik državnega tajništva za zunanje zadeve Branko Drašković je danes na tiskovni konferenci ponovno zanikal vesti, da se skozi Jugoslavijo pošilja orožje iz ČSR v Egipt. «Kot je znano, je dejal Drašković, so mnoge države pošiljale in še pošiljajo skozi mnoge države orožje tretjim državam, med drugim tudi državam na Srednjem vzhodu. Pri taki praksi bo jugoslovanska vlada ravnala po svoji uvidevnosti. Nekaj drugega pa je, ali je taka praksa dobra. Po našem mnenju bi bilo mnogo bolje, če bi se to mednarodno vprašanje, ki je sestavni del širšega vprašanja splošnega zmanjšanja in nadzorstva nad oborožitvijo, uredilo s splošnim mednarodnim sporazumom. Tako je stališče jugoslovanske vlade. Glede dejstva, za katerega se zanimate, pa vam lahko odgovorim, da se po jugoslovanskem ozemlju orožje ne prevaža.»

Branko Drašković je prav tako izjavil, da so izmišljene vesti inozemskih agencij, da so se med veleposlanikoma Vzhodne Nemčije in Jugoslavije v Moskvi začela pogajanja za uvedbo diplomatskih odnosov med Jugoslavijo in Vzhodno Nemčijo.

V jugoslovansko - zahodnonemških pogajanjih v Bonnu so se pojavile nekatere težave. Drašković je izrazil upanje, da bodo te težave uspešno premagane.

Pred ureditvijo spora med Norveško in SZ

OSLO, 3. — Norveški zunanji minister Lange je danes sprejel sovjetskega poslanika v Oslu Arkadijeva, ki mu je dal zagotovila, da bodo sovjetske ribiške ladje odslej spoštovale norveške teritorialne vode.

Norveški ministrski predsednik Gerhadsen, ki se je pravkar vrnil iz Kopenhagna, kjer se je udeležil sej nordijskega sveta, je nocoj izjavil: «Iz poročila sovjetskega ministrstva za ribolov, ki ga je sinoči oddajal moskovski radio, je jasno razvidno, da so moštva sovjetskih ribiških čolnov dobila točna navodila, naj spoštujejo norveške teritorialne vode. Gre torej za spor, ki se bo lahko rešil po redni pravni poti.» Pozneje so javili, da so poveljniku ribiških čolnov privolili v plačilo globe.

Zvečer je norveško zunanje ministrstvo sporočilo, da je odpadel predvideni obisk sovjetske delegacije za industrijo in ribolov. Delegacija je imela priti jutri v Oslo pod vodstvom sovjetskega ministra za ribolov.

BONN, 3. — Ameriški državni podtajnik Herbert Hoover je prišel danes z letalom v Duesseldorf. Ostal bo 4 dni v Zahodni Nemčiji in zahodnem Berlinu.

BULGANIN PONOVNO PREDLAGA POGODBO MED ZDA IN ZSSR

Včeraj so v Moskvi objavili besedilo druge Bulganinove poslanice in Eisenhowerjev odgovor na prvo poslanico - ZSSR je pripravljena skleniti pogodbe tudi z Anglijo in Francijo

MOSKVA, 3. — V Moskvi so danes objavili besedilo poslanice, ki jo je sovjetski predsednik Bulganin poslal predsedniku Eiesnhowerju, in ki jo je sovjetski veleposlanik Zarubin včeraj izročil v državnem tajništvu v Washingtonu. Obenem so v Moskvi objavili tudi odgovor predsednika Eisenhowerja na prvo Bulganinovo poslanico, ki je bil v Washingtonu objavljen že pred šestimi dnevi.

Besedilo druge Bulganinove poslanice Eisenhowerju je naslednje:

Dragi predsednik,

Vaše pismo ob 27. januarju, napisano v tako prijateljskem tonu, je lahko v meni zbudilo samo spomin na iskrene in odkrite razgovore, ki sem jih imel pred šestimi meseci v Ženevi z Vašo ekscelenco in ostalimi kolegi.

Lahko se znajdemo na različnih stališčih, zagovarjamo lahko razne poglede, toda če bomo imeli tudi dobro voljo in željo po medsebojnem razumevanju, bodo takšne diskusije prispevale k okrepitvi zaupanja in k spodbujanju prijateljskih odnosov.

Veseli me, da ste se pridružili stališču, da sedanji mednarodni položaj nalaga vsem državam, zlasti pa velesilam, ki imajo posebno odgovornost za zajamčenje miru in varnosti med narodi, da sprejmejo ukrepe, ki lahko prispevajo k nadaljnji mednarodni pomiritvi in k okrepitvi zaupanja in sodelovanja med državami. Prav tako sem vesel Vašega pristajanja na stališče, da nudi zgodovinsko prijateljstvo med našima ljudstvoma osnovo, na kateri je mogoče vzpostaviti boljše politične odnose med našima državama.

Prav zaradi tega, ker takšna osnova že obstaja, smo jaz in moji kolegi sklenili kmalu po novem letu, da pošljemo Vaši ekscelenci predlog za skupno proučevanje konkretnih ukrepov, ki naj bi omogočili bistveno izboljšanje odnosov med našima dvema državama. Glede tega smo imeli vtis, da je bodoči mir v svetu v veliki meri odvisen od stanja naših odnosov.

Sodili smo — in še vedno sodimo — da je prišel čas, ko je treba skleniti pogodbo o prijateljstvu in sodelovanju med našima državama. To bi bil važen prispevek k razvoju sovjetsko - ameriških odnosov, obenem pa bi prispevalo k izboljšanju odnosov med Vašimi in našimi prijatelji na mednarodnem področju. Lahko samo obžalujemo dejstvo, da naš predlog ni naletel pri Vaši ekscelenci na ugodnejši odziv.

Kolikor sem mogel presoditi, je Vaša ekscelenca zaskrbljena zaradi dejstva, ker osnutek pogodbe, ki smo ga predlagali, v določeni meri ponavlja nekatera načela Listine Združenih narodov, ki sta jo naši državi podpisali. Zdi se nam pa, da to dejstvo ne le ne ovira, temveč nasprotno olajšuje sklenitev pogodbe.

Obstoj Listine OZN nikakor ne izključuje možnosti sklepanja dvostranskih sporazumov kakršne koli narave med člani te organizacije, če ti sporazumi slonijo na načelih listine. Listina OZN posebej zatrjuje, da lahko člani OZN določajo pogoje za ohranjevanje pravičnosti in spoštovanje obveznosti, ki izhajajo iz pogodb in iz drugih virov mednarodnega prava. Nadalje moramo upoštevati, da Listina OZN ne more biti dovolj učinkovita, če dve glavni svetovni velesili — Sovjetska zveza in Združene države — nimata dobrih odnosov. Listina bo učinkovitejša, če bosta naši dve državi sodelovali pri izpolnjevanju ciljev OZN. Mislim, da se bo s tem Vaša ekscelenca strinjala.

Kolikor morem presoditi, se v Vas pojavljajo določeni dvomi, ker predlagamo Vaši ekscelenci sklenitev pogodbe «na dvostranski osnovi», medtem ko je listina OZN «pogodba med mnogimi državami». Toda priznali boste, da bi sklenitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med dvema najmočnejšima velesilama sveta ogromno prispevalo k bolj zdravemu mednarodnemu položaju. Na drugi strani smo pripravljeni skleniti podobne pogodbe z drugimi državami, tudi z Veliko Britanijo in Francijo. Končno je predlog o sklenitvi pogodbe med dvema skupinama držav — med državami NATO in državami varšavskega pakta — še vedno veljaven.

V Vaši poslanici pravilno opozarjate, da pri vzpostavljanju miru v vsem svetu štejejo dejstva in ne besede. Sklenitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med ZSSR in ZDA bi bila v tem pogledu eno izmed najvažnejših konkretnih dejanj, kajti naši dve državi bi z izpolnjevanjem važnih obveznosti, predvidenih v osnutku pogodbe, okrepili zaupanje in vnesli spokojnost na vse mednarodno področje. To bi pomenilo, da se naši dve državi ne omejujeta na zagotovila v besedah, temveč praktično izvršujeta obveznosti, ki sta jih sprejeli».

Poslanica zatrjuje nato, da je ZSSR zmanjšala svoje oborožene sile, znižala vojaške izdatke in odpravila svoje oporišče v tujini, medtem ko ZDA tega niso storile, in nadaljuje:

«Ko predlagam sklenitev pogodbe o sodelovanju in prijateljstvu med našima dvema državama, me vodi misel, da bi sklenitev take pogodbe in izboljšanje odnosov med našima dvema državama utegnili olajšati bistveno znižanje oboružitve in oboroženih sil. Tako bi na primer lahko poskušali doseči zmanjšanje oboroženih sil petih velesil na raven, ki bi bila dogovorjena med ZDA in Sovjetsko zvezo. Tudi sporazum o vprašanju atomskega orožja, katerega prepoved zahtevajo vsi narodi, bi prispeval k temu cilju. Rešitev vprašanja vzpostavitve primernega mednarodnega nadzorstva bi prav tako postala lažja.

V Vašem pismu ponovno opozarjate na Vas predlog «odprtega neba», ki predvideva medsebojne polete nad ameriškim in sovjetskim ozemljem, za vojaško fotografsko snemanje in za izmenjavo vojaških informacij. Moji kolegi in jaz smo že imeli priložnost, da izrazimo naše stališče do tega predloga. Zdi se nam, da v sedanjem mednarodnem položaju in, še več, v pogojih neomejene oboroževalne tekme, izvajanje takih poletov ne bi rešila narodov strahu pred novo vojno, temveč bi nasprotno povečala njihovo bojazen in vzajemna sumničenja. Sodite sami, gospod predsednik: kaj bi storili vojaški poveljniki Vaše države, če bi po rezultatih fotografij ugotovili, da ima Vaš sosed več letališč? Nedvomno bi zaukazali takojšnje povečanje števila svojih letališč. Seveda bi tudi naši vojaški poveljniki v tem primeru storiti isto. Ni težko razumeti, da bi sledila požitvev oboroževalne tekme.

Drugače pa bi bilo, če bi se lahko sporazumeli o zmanjšanju oborožitve in oboroženih sil. V tem primeru bi bila izvedba primernega nadzorstva, o katerega sistemu bi se sporazumeli, upravičena in potrebna.

Tako bi sklenitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med ZDA in ZSSR pomenila, da v resnici lahko nekaj storimo, kot pravite v svoji poslanici, da «prepričamo svet, da nimamo napadalnih namenov drug do drugega».

Poslanica govori nato o konkretnih mednarodnih vprašanjih, ki jih obravnava Eisenhowerjev odgovor, in poudarja da je obenem z razorožitvijo najvažnejše vprašanje evropska varnost, glede katere je sovjetska vlada na konferenci zunanjih ministrov v jeseni 1955 dala nekaj konkretnih predlogov. Sovjetska zveza je še vedno mnenja, da je to vprašanje mogoče najbolje rešiti z ustvaritvijo enotnega vseevropskega sistema kolektivne varnosti. Bulganin nadaljuje:

«Ker sta v povojni dobi nastali in se utrdili v Evropi dve nemški državi z različnim družbenim in gospodarskim sistemom, ki se razvijata na različen način, vprašanja uresničenja enotne Nemčije kot demokratične in miroljubne države seveda ni mogoče rešiti brez primernega sporazuma med Nemci samimi; med nemško demokratično republiko in nemško zvezno republiko.

Obenem sem prepričan, da bi bila normalizacija sovjetsko-ameriških odnosov zlasti pa korak kot sklenitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med ZDA in ZSSR, velikega in pozitivnega pomena za vzpostavljanje potrebnih pogojev za rešitev nemškega vprašanja.

Glede na Vašo pripombo o pravicah narodov, da si izberejo obliko vlade, v kakršni hočejo živeti, je treba reči, da je Sovjetka zveza vedno podpirala in še podpira načelo, da je notranji režim katere koli države stvar, ki se tiče samo njenega ljudstva. Zaupamo, da tudi druge države vodi isto načelo v njihovih mednarodnih odnosih.

V Vašem pismu načenjate tudi važno vprašanje razvoja stikov med Vzhodom in Zahodom. Popolnoma se strinjamo z vami o važnosti teh stikov. Ravno zaradi tega je ZSSR podala na konferenci zunanjih ministrov predlog, ki naj bi odstranil pregraje, ki zavirajo razvoj normalnih trgovinskih in gospodarskih odnosov, in ki naj bi pomagal pomnožiti stike na področju kulture, znanosti, umetnosti, športa, turizma itd.»

Tu navaja Bulganin diskusijo med ženevsko konferenco in pravi, da se je skoraj že doseženi sporazum zaradi stališča zahodnih ministrov razbil Bulganin nadaljuje, da na žalost tudi prizadevanja za razvoj stikov med ZSSR in ZDA, predvsem z izmenjavo delegacij, zadevajo ob ovire z ameriške strani, da pa je prepričan, da je s skupnimi napori mogoče likvidirati tako imenovano železno zaveso. Tudi na tem področju je sklenitev pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju imela velik pozitivni pomen. Bulganin zaključuje:

«To je nekaj misli, ki sem Vam jih hotel izraziti, moj dragi gospod predsednik, glede pripomb, ki jih podajate v Vaši poslanici. Zelo vesel bi bil, če bi to lahko prispevalo k razjasnitvi pomena, ki ga moji kolegi pripisujejo sklenitvi pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju med ZSSR in ZDA.

Z naše strani smo pripravljeni z največjo pozornostjo proučiti vsakršno mnenje, ki bi se ga Vam zdelo potrebno izraziti o vsebini te pogodbe. Pričakujem torej vaših nadaljnjih mnenj o tem vprašanju.

S spoštovanjem
N. BULGANIN
1. februarja 1956.

Prve reakcije v Washingtonu

WASHINGTON, 3. — Uradni predstavniki zunanjega tajništva in Bele hiše so dobili nalog, naj za sedaj ne komentirajo ponovne sovjetske ponudbe pogodbe o prijateljstvu in sodelovanju ZDA in ZSSR. V poluradnih krogih pa vztrajno opozarjajo na odstavek iz Eisenhowerjevega odgovora na prvo Bulganinovo pismo, v katerem predsednik izraža prepričanje, da bi sklenitev dvostranske pogodbe med Washingtonom in Moskvo «utegnila škodovati stvari svetovnega miru, ker bi ustvarila utvaro, da je s potezo peresa mogoče doseči rezultate, ki pa jih je v resnici mogoče doseči samo s spremembo duhov».

Eisenhowerjev odgovor skoraj gotovo ne bo sporočen sovjetski vladi pred koncem prihodnjega tedna. Po omenjenih poluradnih komentarjih sodijo, da bo Eisenhower še enkrat poudarjal potrebo, da se predvsem najde rešitev za nerešena vprašanja.

V Londonu pa je predstavnik Foreign Officea izjavil, da se bodo zainteresirane vlade posvetovale o novi sovjetski ponudbi za pogodbo med ZSSR in ZDA, pri kateri bi lahko sodelovale tudi Francija, Velika Britanija in druge države. V uradnih krogih pripominjajo, da ni verjetno, da bi bil ta predlog sprejet, ker iste obveznosti predvideva že Listina OZN.

Piccioni predsednik poslanske skupine DC

Adenauer opozarja Segnija na potrebo večje podpore nemški združitvi in večjega sodelovanja med evropskimi demokristjani - Aretacija Danila Dulcija pred poslansko zbornico

RIM, 3. — Ker bo nadaljnji politični razvoj v veliki meri odvisen od sklepov socialdemokratskega kongresa v Milanu, je bil danes položaj v Rimu nekoliko negotov in v znaku pričakovanja. Negotovost glede izida kongresa se je po zadnjih vesteh iz Milana sicer nekoliko zmanjšala, saj se zmaga centra ne zdi več v nevarnosti, vendar pa prevladuje v vseh odgovornih političnih krogih precejšnja zadržanost. Več komentarjev je zbudila le bitka za samostojnost UIL oziroma za vključitev te socialdemokratske sindikalne organizacije v CISL. Zdi se, da je zadnja možnost po milanskem kongresu dokončno pokopana, čeprav so se mnogi zanjo zavzemali.

Obenem pa prihajajo v ospredje tudi zunanjepolitična vprašanja, predvsem v zvezi z bližnjim potovanjem ministrskega predsednika Segnija in zunanjega ministra Martina v Nemčijo. Danes je Segni sprejel zahodnonemškega veleposlanika von Brentana. V dobro poučenih virih zatrjujejo, da je Brentano načel staro temo boljšega sodelovanja med evropskimi demokristjanskimi strankami, zlasti med italijansko, francosko in nemško. Nadalje zatrjujejo, da je Brentano opozoril Segnija na določeno mlačnost palače Chigi o vprašanju nemške združitve. Te pripombe so sevda bolj veljale Segniju kot Martinu, saj ta kot pripadnik liberalne stranke nikoli ni veljal za goreča zagovornika Adenauerjeve politike. Po razgovoru z Brentanom je Segni skupno z Martinom odšel k predsedniku republike.

Obe zbornici parlamenta sta imeli danes samo dve kratki seji, na dnevnem redu pa razna vprašanja in interpelacije. Več poslancev — Mancini (PSI), La Malfa (PRI) in Li Causi (KPI) in drugi — je postavilo vprašanja v zvezi z aretacijo znanega katoliškega pisatelja Danila Dolcija, ki je bil aretiran v Partinicu na Siciliji, ker je vodil akcijo brezposelnih kmečkih delavcev. Podtajnik v notranjem ministrstvu Pugliese pa tudi na vztrajne zahteve poslancev ni hotel odgovoriti, češ da še nima točnih podatkov. La Malfa je poudaril, da gre za «paradoksalen dogodek», ki bi moral opozoriti vlado in parlament na resni položaj v Južni Italiji, o katerem ni mogoče reči, da bi bil povsem ozdravljen z ustanovitvijo «sklada za jug» in z agrarno reformo. Vlada bo na vprašanje odgovorila na prihodnji seji zbornice, torej 14. februarja.

Ker parlament do 14. februarja ne bo zasedal, obenem pa se mudi s sprejemom novega zakona za upravne volitve, je bilo sklenjeno, da se bo notranjepolitična komisija poslanske zbornice sestala 10. februarja.

Demokristjanska poslanska skupina je izvolila za svojega novega predsednika Attilia Piccionija, ki se tako po svojem umiku zaradi primera Montesi spet vrača v ospredje. Piccioni je dobil 225 glasov med 232 oddanimi glasovnicami. Takšno izvolitev Piccionija razlagajo kot uspeh «koncentracije», ki s tem tudi upa, da jo bo novi predsednik podprl pri njenih zahtevah po večjem predstavništvu v odboru skupine.

Mollet odide 6. t.m. v Alžir Catroux pa štiri dni pozneje

Demonstracije francoskih kolonialistov v Alžiru proti novi vladi in Catrouxu Izredni policijski ukrepi v Oranu - Začetek francosko-maroških pogajanj 15. t.m.

PARIZ, 3. — Predsednik tunizijske stranke Neodestur Habib Burgiba se je danes v Parizu razgovarjal s predsednikom vlade Molletom. Pozneje je Burgiba novinarjem izjavil, da je prepričan, da bodo razgovori o spremembi francosko-tunizijskih sporazumov uspešni.

PARIZ, 3. — Nova francoska vlada, ki se je danes zjutraj prvikrat sestala, je sklenila, da bo general Georges Catroux ustoličen 10. februarja kot minister rezident v Alžiru. Catroux bo prišel v Alžir istega dne, ministrski predsednik Guy Mollet pa bo prispel že 6. februarja.

Vlada je tudi sklenila, da bo predlagala maroškemu sultanu, naj se francosko-maroška pogajanja začnejo 15. februarja v Parizu.

Današnja seja ministrskega sveta je bila predvsem posvečena položaju v Alžiru. Poleg tega pa je zunanji minister Pineau poročal o mednarodnem položaju in o posarskem vprašanju.

Po seji je predsednik vlade Mollet izjavil, da bo odpotoval v Alžir sam 6. februarja. Pripomnil je, da bo minister rezident v Alžiru imel enako oblast kakršna pripada generalnemu guvernerju z dodatkom še kakega posebnega pooblastila, glede katerega bo odločal ministrski predsednik. To pomeni, da bo imel ojačeno izvršilno oblast, pri čemer pa bo predvsem odgovorem, za alžirsko politiko predsednik vlade sam na čelu svojih ministrov. Mollet je tudi dejal, da so ministri soglasno odobrili izjavo, ki jo je podal Pineau o Posarju.

Po seji so generalu Catrouxu postavljali novinarji razna vprašanja zlasti pa v zvezi z njegovimi izjavami, ki jih je podal včeraj nekemu popoldanskemu listu. Catroux je potrdil, da je po njegovem mnenju zamisel integracije Alžira sedaj preživela. Pri tem je dodal, da bo pri iskanju nove formule treba upoštevati sedanji položaj in da nikakor ne gre, da bi že vnaprej zagovarjali tezo federalnega statuta.

Iz Orana pa medtem javljajo, da so tamkajšnje oblasti uvedle izredne policijske ukrepe in določile policijsko uro od 19. ure dalje. To je posledica neredov, ki so se dogodili danes v tamkajšnjem pristanišču, med katerimi so bili ranjeni 4 policijski agenti, ki so se spopadli z alžirskimi pristaniškimi delavci. Muslimanski pristaniški delavci so včeraj začeli stavko, da podprejo svoje zahteve za povišanje mezd, ki so v primerjavi z mezdami francoskih delavcev v Alžiru naravnost sramotne. Danes zjutraj so se stavkajoči zbrali pred namestničevalnim uradom, da preprečijo izvedbo odredbe, ki pooblašča zaposlitev priložnostnih delavcev. Ko jih je policija začela razganjati, je prišlo do spopadov. Pozneje so večje skupine stavkajočih delavcev demonstrirale tudi po mestu

V Parizu so danes še pod vtisom včerajšnjih demonstracij francoskih kolonialistov, pristašev ekstremističnega gibanja «Presence Francaise» in alžirskega poujadizma ob priliki odhoda generalnega rezidenta Soustella iz Alžira. Delegacije bivših bojevnikov, katerim se je pridružila velika množica francoskih priseljencev, so se zbrale na pomolu in vzklikale Soustellu, medtem ko so podale številne žalivke in grožnje na račun generala Catrouxa in nove vlade.

Že ta dogodek dokazuje, da bo naloga, ki jo bosta imela Catroux in Mollet v Alžiru, zelo težavna, ker bosta naletela na odločen odpor francoskih kolonialistov, ki so že napovedali nadaljevanje demonstracij proti novi vladi. Predstavniki bivših bojevnikov v Alžiru so na tiskovni konferenci sporočili, da nameravajo za jutri organizirati veliko «zborovanje Francozov v Alžiru» in povorko po mestu. Demonstracija bo veljala kot opomin vladi, «katere odločitve so uvod za zrušitev francoske suverenosti v Alžiru». Pripominjajo tudi, da nameravajo alžirski Francozi, če bo jutrišnji opomin brezuspešen, začeti ob prihodu generala Catrouxa «odporniško akcijo vse drugačnega značaja».

Pariški tisk predvsem desničarski, objavlja z velikim poudarkom poročila o «demonstracijah, ki jim ni para», ki so bile včeraj v Alžiru.

«Express» pa poudarja, da «tisti, ki spletkarijo, da bi ustavili sleherni razvoj, upajo na ta način, da bodo obdržali svoje privilegije. Hoteli bi prikazati, da predstavljajo alžirski Francozi homogen blok, reakcionaren in kolonialističen, da so pripravljeni na državljansko vojno, nasprotujejo imenovanju generala Catrouxa in niso sposobni privoliti, da bi nov statut določal njihove odnose z muslimanskim elementom njihove domovine. Če bi vse to bilo res, ne bi bilo druge izbire razen vojne ali pa zapustitev Alžira. Toda na srečo vse to je samo potvorba», zaključuje list.

Socialistični «Populaire» piše, da «tisti Francozi v Severni Afriki, ki jih upravičeno skrbi zaščita častnih interesov, njih dela, njih imetja, njih življenja in bodočnosti, vedo, da je v ta namen potrebno izvesti temeljito reformo v njihovih odnosih z alžirskim prebivalstvom».

«Politično vprašanje, ki ga postavljajo evropski demonstranti v Alžiru, pripominja «Liberation», je prav v dejstvu, da ti ne želijo nič drugega nego da kolonializem, ki je tja prišel z zavojevanjem in se vzdržuje z zatiranjem, za vedno ostane pri življenju».

Krišna Menon zunanji minister?

NOVI DELHI, 3. — Voditelj indijske delegacije v OZN Krišna Menon je bil danes vključen v indijsko vlado. Ni še znano, kakšno mesto bo Menon imel v vladi, prevladuje pa mnenje, da bo prevzel zunanje ministrstvo, ki ga je do sedaj vodil Nehru.

Gospodarska pogajanja med FLRJ, ČSR in Bolgarijo

BEOGRAD, 3. — Po vesteh iz Sofije potekajo jugoslovansko-bolgarska pogajanja o trgovinski izmenjavi in gospodarskem sodelovanju ugodno, tako da se pričakuje, da bo sporazum v kratkem podpisan.

Prav tako potekajo ugodno gospodarska pogajanja v Pragi, kjer vodi jugoslovansko delegacijo član zveznega izvršnega sveta Miljalko Todorović. Doslej je bilo doseženo načelno soglasje o finančnih vprašanjih iz prejšnjih odnosov, prav tako pa se pozitivno razvijajo tudi pogajanja o bodočih gospodarskih odnosih in sodelovanju med Jugoslavijo in CSR.

Malokdo govori o uspehu Sestanka Eden-Eisenhower

Poluradni londonski „Times" sodi, da bo odgovor prinesel čas - Različni komentarji v ameriškem tisku - Edenova tiskovna konferenca pred odhodom iz Washingtona v Ottawo

LONDON, 3. — Današnji «Times» objavlja uvodnik o svetovnem položaju po washingtonski konferenci in izraža med drugim mnenje, da se je pokazalo, da je treba rešiti štiri važna vprašanja:

1. Glede Daljnega vzhoda še vedno obstaja nesporazum med ZDA in Veliko Britanijo in med sedanjim volilnim letom gotovo ne bo mogoče odpomoči pomanjkanju realizma v ameriški politiki glede Formoze in Pekinga.

2. Glede Srednjega vzhoda bo prišlo do tristranskih posvetovanj; Francija utegne v njih imeti važno vlogo.

3. Evropa je bila upravičeno postavljena na začetek washingtonskega poročila. List poudarja zlasti zahodno oporo zaradi Berlina.

4. Četrto vprašanje je «rušilni imperializem», ki «nadaljuje svojo vojno za osvojitev sveta po različnih poteh in na različnih frontah».

Kar se tiče rezultatov washingtonskega sestanka, omenja londonski list, da bo še enkrat moralo preteči precej časa, preden bo svobodni svet lahko rekel, ali je washingtonski sestanek dal koristne rezultate. K obema dokumentoma, ki sta bila izdana takoj po razgovorih je mogoče za sedaj pripomniti samo to, da bi morala biti izjava krajša in bolj spodbudna, zaključno poročilo pa bolj jasno in bi moralo več povedati».

Laburistični «Daily Herald» pa piše, da bi «tisti, ki bi označili konferenco za uspeh, pokazal mnogo poguma ali pa slepoto». List omenja, da je trenutno nekaj upanja, kar se tiče Srednjega vzhoda, da pa se zdi, da je na vseh ostalih frontah Edenu spodletelo. List izraža tudi obžalovanje, ker niso dovolj proučili vprašanja omejitve termonuklearnih eksplozij in ker se kitajska politika do Cangkajška ni premaknila niti za las.

Današnji ameriški listi komentirajo, kot včeraj, na različne načine zaključne dokumente angloameriške konference v Washingtonu. «Washington Post», ki je včeraj ostro kritiziral skupno izjavo obeh načelnikov vlad, piše danes, da je bila ta kritika pretirana, medtem ko «New York Times» ugodno ocenjuje izjavo in jo označuje za «mogočno salvo, ki jo je svobodni svet izstrelil v hladni vojni». «Chicago Tribune» pa sodi, da izjave vsekakor ne sestavljajo novi pojmi ali načela, da pa so ta načela združena na tak način, kot da bi bila «veliko in novo razsvetljenje».

Eden pa je imel danes v Washingtonu tiskovno konferenco, na kateri je odgovarjal na številna vprašanja novinarjev. Zvečer se je Eden odpeljal z letalom v Ottawo.

Med tiskovno konferenco je Eden izjavil, da bo Velika Britanija «gotovo sporazumna» z odgovorom, ki ga bo Eisenhower dal na Bulganinovo poslanico od 1. februarja. O Bulganinovi ponudbi, naj bi se predložena prijateljska pogodba razširila tudi na druge države, je dejal, da je Anglija že imela z ZSSR podobno pogodbo, da pa jo je ZSSR odpovedala, ko je Anglija vstopila v zahodnoevropsko zvezo, medtem ko je angleška vlada predlagala, naj se veljavnost pogodbe podaljša od 20 na 50 let.

Na vprašanje o reviziji omejitev za trgovino med Zahodom in LR Kitajsko je britanski ministrski predsednik zatrdil, da je treba ravnati postopoma, dokler omejitve za trgovino s Kitajsko ne bi bile izenačene z onimi, ki veljajo za trgovino s Sovjetsko zvezo. Kot primer je Eden navedel, da je težko razumeti, zakaj bi Malajska smela prodajati kavčuk Sovjetski zvezi, ne pa Kitajski.

Glede krize na Srednjem vzhodu je angleški ministrski predsednik izjavil, da Velika Britanija in ZDA «zelo resno razumejo» obveznosti, ki so jih prevzele s tristransko izjavo iz leta 1950, in da bi to «moralo že vnaprej vzeti pogum vsakomur, ki bi hotel začenjati vojaške akcije v tem delu sveta». Eden pa ni hotel govoriti o podrobnostih predvidenih konkretnih pobud za primer poslabšanja položaja na Srednjem vzhodu.

Glede nedavnih sovjetskih pobud na Srednjem vzhodu in v Aziji pa je Eden dejal, da bi morale ZDA in Velika Britanija storiti vse, da bi se izboljšali življenjski pogoji manj razvitih področij. Eden je tudi dejal, da se angloameriška politika, da ostaja združitev Nemčije na prvem mestu v mednarodnih vprašanjih, ni spremenila. Na vprašanje nekega novinarja je izjavil, da se v razgovorih z Eisenhowerjem ni dotaknil možnosti sestanka med Dullesom in Cuenlajem.

Pred novimi razgovori o Posarju

BONN, 3. — V krogih predsedstva vlade so mnenja, da se bodo novi francosko-nemški razgovori o Posarju začeli v kratkem v Parizu verjetno med 13. in 19. februarjem. Zahodnonemški zunanji minister von Brentano bo v ta namen odpotoval v Pariz. Pripravljalni razgovori izvedencev obeh držav so se že začeli.

Odnosi ZDA-Madžarska

WASHINGTON, 3. — Uradno javljajo, da je ameriška vlada sklenila omejiti potovanja ameriških državljanov na Madžarsko. Določila je tudi, da bo uvedla nove omejitve za madžarske diplomate v ZDA in za sedaj bo opustila vsako namero, da bi se z Madžarsko pogajala o še nerešenih vprašanjih med obema državama.

CHICAGO, 3. — Ameriški državni svet za preprečevanje nezgod poroča, da je leta 1955 znašalo število mrtvih zaradi cestnih nesreč v ZDA 38 300, ranjenih pa 1.300.000. Te žrtve nesreče so stale 4 milijarde in 700 milijonov dolarjev.

Mraz v Evropi še traja in žanje številne žrtve

Računajo, da je zaradi posledic mraza zgubilo v zahodni Evropi življenje nad 60 ljudi Tudi v ZDA snežni zameti in hud mraz - Na področju Severnega tečaja „mila" temperatura

V Severni Italiji mraz še vedno traja. V dolini Passiria in dolini Venosta je tudi preteklo noč bilo 19 stopinj pod ničlo. O mrazu in snežnih viharjih javljajo tudi iz drugih krajev Severne Italije, kjer je tudi promet na več krajih prekinjen. Toda mraz še vedno pritiska tudi v ostalih pokrajinah. Sneg je pobelil tudi velik del Sicilije. V Abrucih in Molise je več vasi popolnoma odrezanih od ostalih krajev. V pokrajini Aquila je danes b

VREME VČERAJ
Najvišja temperatura —2,1, najnižja —8,2, ob 17. uri —3,6 stop., zračni tlak 1017,2 raste, veter vzhodnik severovzhodnik 36 km na uro s sunki 65 km na uro, vlaga 39 odst., nebo jasno.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Danes, SOBOTA 4. februarja
Simeon, šk., Drago
Sonce vzide ob 7.25 in zatone ob 17.14. Dolžina dneva 9.49. Luna vzide ob 1.37 in zatone ob 11.01.
Jutri, NEDELJA 5. februarja
Agata, muč., Malina

V POČASTITEV NAJVEČJEGA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA

Velik nastop pevskih zborov na nedeljski „Prešernovi proslavi"

Nastopilo bo trinajst pevskih zborov z bogatim programom narodnih in umetnih pesmi - Recitacije in uvodni nagovor predsednika SPZ

Kot smo že poročali, bo v nedeljo ob 16. uri popoldan v dvorani na stadionu «Prvi maj» tradicionalna «Prešernova proslava», ki jo že vsa povojna leta organizira naša osrednja kulturno-prosvetna ustanova «Slovenska prosvetna zveza». Odkar je bil dan Prešernove smrti proglašen za največji slovenski kulturni praznik, je prišlo že v običaj, da imajo proslave tega praznika nekak pregledni, obračunski značaj — v kolikor to seveda dopuščajo prilike in okolnosti — kulturno prosvetnega delovanja bodosi v društvenih, bodisi v krajevnih merilih. Prav zaradi tega so Prešernove proslave zadobile značaj osrednjih prosvetnih prireditev, pri katerih prihaja do izraza tako kvalitetna kot kvantitetna plat delovanja posameznih društev na področju ljudske prosvete. «Prešernove proslave» pri nas na Tržaškem pa imajo še drugi pomen: so manifestacija naše kulturne povezanosti z matičnim narodom in izraz zavesti da je snovanje na kulturnem in prosvetnem področju bistveni sestavni element narodnega obstoja. Hkrati pa so tudi odraz našega stremljenja, da naj bo tudi kulturno in prosvetno delovanje namenjeno tistemu velikemu cilju, ki ga je napovedal Prešeren v svoji «Zdravici», da «naj rojak prost bo vsak, ne vrag le sosed bo mejak!»

Kot prejšnja leta, bo tudi letos — zaradi razumljivih tehničnih pogojev — osrednji del nedeljske proslave omejen na revijo pevskih zborov. Nastopilo jih bo 13, to je več kot lani, kar dokazuje, da se stanje naših pevskih zborov predvsem na podeželju in v nekaterih predmestjih izboljšuje. Poleg nastopov zborov obsega program še nagovor predsednika SPZ in dve recitaciji Prešernovih poezij v izvedbi članice SNG Štefke Drolčeve in Alekseja Pregarca.

Podroben program je naslednji:

1. Otvoritvena beseda predsednika SPZ dr. Andreja Budala.
2. **Pevski zbor prosvetnega društva Prosek - Kontovel**, pevovodja Milan Pertot; Emil Adamič: Zdravica; Anton Hajdrih: Hercegovska.
3. **Aleksij Pregarc** recitira Prešernovo «Zdravljico».
4. **Pevski zbor prosvetnega društva «Zarja v svobodi» iz Sempolaja** pod vodstvom stanka Zidariča: Josip Flajšman: Triglav; Emil Adamič: Petnajst let.
5. **Pevski zbor prosvetnega društva Lonjer - Katinara**, pevovodja Just Lavrenčič: Anton Schwab: Vasovalec; Emil Adamič: Prelepa je Selška dolina.
6. **Solski zbor Glasbene Matice**, pevovodja Ivan Bolčina; Anton Schwab: Večer na morju; Solski zbor Glasbene Matice pod vodstvom Marije Čač: narodna iz Beneške Slovenije: Oj božime.
7. **Pevski zbor prosvetnega društva «Slovenec» iz Boršta**, ki ga vodi Drago Petaros; Fran Venturini: Znamenje; Fran Venturini: Nocoj pa, oh nocoj.
8. **Štefka Drolčeva**, članica SNG, recitira Prešernov «Uvod h krstu pri Savici».
9. **Pevski zbor prosvetnega društva «Slovan» iz Padrič** pod vodstvom Svetka Grgiča; Jakob Aljaž: Na dan; narodna: Kaj mi nuca planinca.
10. **Pevski zbor prosvetnega društva «Albert Sirk» iz Sv. Križa**, pevovodja Mirko Guštin; makedonska narodna v Simoniti jevi priredbi: Bolen mi leži; Josip Ferjančič: Sijaj, sijaj sončece.
11. **Pevski zbor prosvetnega društva Barkovlje**, ki ga vodi Milan Pertot; Stevan Mokranjac: Drugi rukovet; Adamič-Pavčič: Jezdec.
12. **Pevski zbor «Valentin Vodnik» iz Doline**, pevovodja Svetko Grgič; Vasilij Mirk: Na trgu; Narodna iz Beneške Slovenije: Oj le mamka vi, vi vi.
13. **Pevski zbor prosvetnega društva «Igo Gruden» iz Nabrežine** pod vodstvom Oskarja Kjudra; Janez Laharnar: Mladosti ni; Anton Schwab: Se ena.
14. **Pevski zbor prosvetnega društva «Ivan Cankar» od Sv. Jakoba v Trstu**, ki ga vodi Vladi Švara; Ubald Vrabec: Kresno jutro; Pavel Kernjak: Juhe, pojdem v Skutče.
15. **Pevski zbor prosvetnega društva «Slavko Skamperle» od Sv. Ivana pri Trstu**, pevovodja Ubald Vrabec; Anton Nedved: Nazaj v planinski raj; narodna v Adamičevi priredbi: Vsi so prihajali.

Po zaključenem programu bo predsednik SPZ podelil vsem sodelujočim na proslavi umetniško izdelane spominske diplome.

Vso tržaško slovensko javnost vabimo, da se v čimvečjem številu zbere v nedeljo v dvorani na stadionu «Prvi maj», da s svojo prisotnostjo izkaže priznanje nastopajočim pevskim zborom in društvom ter se istočasno oddolži spominu našega največjega pesnika, glasnika pristnih človeških in globoko naprednih idej.

«Fredianna» potopljena?

Francoska agencija AFP poroča o zaskrbljenosti za usodo motorne ladje «Fredianna» last tržaške pomorske družbe «Patrisanda». «Friedianna» je odplula v sredo ob 17. uri iz Nouvelle v Franciji in bi morala pripluti v četrtek zjutraj v Marseille (150-200 km razdalje). Ladja je odplula že v času, ko se je pričelo neurje in vse do včeraj zvečer še ni poslala nobenega radijskega poročila. Obstaja torej nevarnost, da se je zaradi močnega neurja potopila, čeprav je prav tako možno, da so se ji pokvarili stroji in istočasno tudi radijski oddajnik.

Na krovu «Frediannе» je 17-18 mornarjev, povečini Tržačanov.

«Fredianna» je bila zgrajena 1953. leta; v Nouvellu je vkrcala rudnine, medtem ko bi morala v Marseillu vkrcati les in bi od tam nadaljevala vožnjo v Beyrut.

Jutri
5. t. m.
ob 16. uri
v dvorani
na stadionu
«Prvi maj»

Prešernova proslava

SPORED OBSEGA:
otvoritveno besedo predsednika SPZ, recitacije, nastop pevskih zborov in podelitev priznanj za sodelovanje.

VSTOPNINA:
odrasli 100 lir, dijaki in otroci 50 lir

S SINOČNJE SEJE TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

PROTI VSAKEMU POVIŠANJU CENE TRAMVAJSKIH LISTKOV

Deficit ACEGAT je posledica kritičnega gospodarskega položaja Trsta - Diskusija o amortizacijskem skladu

Na včerajšnji izredni seji tržaškega občinskega sveta je bil ponovno na dnevnem redu proračun ACEGAT za leto 1956 in obračun za leto 1954. Prvi govornik o tem vprašanju Giampiccoli (TU) se je v daljšem govoru, ki se nam na mnogih mestih ni zdel ravno posrečen, dotaknil nekaterih pomanjkljivosti, katere občutijo vsak dan prebivalci, ko se poslužujejo avtobusov, tramvajev in filobusov. To je povzročilo, da so mnoge upravičene pritožbe sprejeli tako svetovalci večine kot opozicije bolj s komične plati, čeprav je res, da bi se dale z malo truda in malo dobre volje odstraniti številne drobne pomanjkljivosti občinskih prevoznih sredstev.

Svetovalec je med drugim poudaril, da se je čas, katerega morajo potniki prebiti po vogalih, ko čakajo prevozno sredstvo, v zadnjih letih nedvomno povečal, medtem ko je istočasno vožnja vedno manj udobna. Glavni vzrok za te nevšečnosti naj bi bil v številnih okvarah novih filobusov, saj se po mestu vztrajno govori, da je ACEGAT kupil neodgovarjajoča prevozna sredstva, katera ni hotel nabaviti nihče drug.

Naslednji govornik odbornik Bonetti (PSDI), ki ni govoril v imenu občinskega odbora, je predlagal, da bi upravni odbor ACEGAT znižal deficit na okrog 400 milijonov lir. To bi naredil na ta način, da bi znižal odstotek amortizacije. Preostali deficit bi torej predstavljal vsoto, katero bi lahko nadoknadili z dvigom cene tramvajskih listkov z 20 na 25 lir in z nekaterimi manjšimi prihranki. Govornik je zaključil, da je sedaj iz političnih razlogov nemogoče povečati tramvajske tarife. Preostali deficit 400 milijonov bi torej ostal v breme občinskega proračuna.

Svetovalka Gruber-Benco je zavzela svoje osebno stališče, ko je kritizirala tako namere občinskega odbora, da bi povečali tramvajske tarife, kot tudi predlog svetovalca Bonettija, da bi znižali odstotek amortizacije. Po njenem mnenju je resnični razlog za deficit ACEGAT v kritičnem gospodarskem položaju našega mesta in je tudi nemogoče zmanjšati amortizacijo, saj vsako moderno podjetje zahteva zelo hitro in temeljito obnovo svojih naprav. Edini izhod iz položaja je torej v popolni integraciji proračuna. Pravi izhod pa bi seveda predstavljali sedanji nemogoči ukrepi vlade, ki bi resnično ozdravili gospodarski položaj, in ki bi omogočili, da bi bile cene tramvaja v resnici ekonomske in ki bi obenem povečali izkoriščanje vseh občinskih uslug.

Izvajanja svetovalca Agneletta (SDZ) so bila zelo nejasna in polna očitnih spodrsljajev, kot na primer trditev, da predstavlja «resnično rak rano tržaškega gospodarstva povišanje plač». Govornik se je verjetno sam zavedel neumnosti svoje trditve, ko je skušal obrazložiti to «rak ranо» s povišanjem cen. Glede proračuna pa je samo ugotovil, da je nemogoče glasovati za dvig tramvajskih tarif, čeprav ni obenem jasno povedal, kako bo glasoval o predloženem proračunu.

Svetovalec Zanetti (DC) je v nasprotju z občinskim odborom predlagal, da bi popolnoma črtali amortizacijski sklad in na ta način uravnovesili proračun. Svoj predlog je svetovalec utemeljil s številkami, ki prikazujejo bistvene razlike med uporabo tega fonda in med letnimi nakazili nanj.

Med občinsko sejo je bil soglasno sprejet sklep v korist občinskih zdravnikov, ki delujejo v šolskih ambulantah. Zaradi povišanja socialnih prispevkov in nekaterih davkov so se namreč njih prejemki znižali in je občina že pred meseci predlagala povišanje njihove nominalne plače, tako da bi tudi sedaj prejemali, kot so že prej. Prefektura je ta predlog ponovno odbila, proti čemur je včeraj soglasno protestiral občinski svet. V ilustracijo so zelo zanimivi sledeči podatki: občinski zdravnik otroške ambulante je prejel za tekoči mesec 22.000 lir kosmate in komaj 14.811 lir čiste plače.

Sestanek pripravljalnega odbora

Pripravljalni odbor za sklicanje ustanovne sindikalne skupščine se drevi ob 18.30 sestane na svojem sedežu na Trgu Goldoni 3.

V okviru priprav na pripravljalno skupščino so tudi člani sindikata gradbenik delavcev in delaveev lesne industrije izvolili svoje delegate za skupščino.

BURJA PONEHALA, MRAZ NEKOLIKO ODJENJAL

Včeraj popoldne ob 14.42 zabeležen nov potresni sunek

Epicenter je bil na področju Snežnika - Povečane razpoke na hišah v Ilirski Bistrici - V Sežani prva smrtna žrtev mraza

Iz Sežane poročajo o prvi smrtni žrtvi letošnjega mraza. Včeraj zjutraj ob 8. uri so namreč našli zmrznjenega 62-letnega upokojenca Antona Gašperota, ki je bil zaposlen v Sežani. Rojstni kraj nesrečnika je Logje pri Breginju (okraj N. Gorica). V četrtek zvečer, ko je razsajala huda burja in je bilo v Sežani okrog 17 stopinj pod ničlo, si ga je Gašperot nekaj privoščil. Vračal se je domov, na stopnicah pred svojim bivališčem pa je padel in obležal. Zjutraj so ga našli mrtvega.

Včeraj je v Trstu in okolici burja precej ponehala, temperatura pa se je nekoliko dvignila. Ponoči je bilo še hudo, proti jutru pa ni bilo več tako silovitih sunkov burje. Zjutraj so se ljudje prav oddahnili in življenje v mestu je malo bolj oživelo. Marsikoga je že skrbelo, kaj bo, ker so se zaloge kuriva zadnje dni močno krčile. Najvišja temperatura v mestu je bila včeraj 2,1 stopinje pod ničlo, najnižja (v prvih jutranjih urah) pa 8,2 stopinje pod ničlo. Ob 17. uri je termometer kazal 3,6 stopinje pod ničlo, ponoči je temperatura še nekoliko padla in včasih se je spet oglasila burja, a ne več s tako silo kot prejšnje dni. Sunki burje so včeraj dosegli 65 km na uro. Velika razlika od predvčerajšnjim, ko smo zabeležili kar 138 km na uro, 10 stopinj pod ničlo v mestu in 17 stopinj pod ničlo na Krasu.

Je že nevarnost mimo, ali se je burja samo potuhnila? Težko je odgovoriti, ker ima burja svoje muhe. Kaže, da se je za zdaj nekoliko umirila, nikakor pa si ne smemo domišljati, da je s tem zima že mimo in da ne bo več drugih, še hujših navalov burje in mraza.

Ko je včeraj popoldne kazalo na bolje, nas je nenadoma presenetil nov potresni sunek. Ljudje so se prestrašili, da bo kaj hujšega. Geofizična opazovalnica je ob 14.42'6" zabeležila potresni sunek z epicentrom v razdalji približno 60 km in z azimutom 120 stopinj. Epicenter je bil na področju Snežnika, kot v ponedeljek. Potres je bil četrte stopnje po Mercallijevi lestvici, torej nekoliko šibkejši od potresa v ponedeljek.

Iz Ilirske Bistrice so sporočili, da so ob omenjeni uri občutili potresni sunek, ki pa ni povzročil večje škode, povečale pa so se razpoke, ki so nastale pri ponedeljskem potresnem sunku. Hudo bi bilo, če bi se sunki še ponovili, preden bodo popravili dosedanje poškodbe.

Slabo vreme, burja in mraz so torej letos nastopili v naših krajih kar s potresom in s potresnim sunkom se je vse poleglo. Do kdaj, bomo še videli.

Posebnih nezgod zaradi burje včeraj ni bilo; pešci in šoferji pa so bili še vedno previdni. Mnoge ulice so še v temi, ker je burja zlasti prejšnjo noč razbila dosti žarnic. Ob obali je še poledica, morje je še razburkano, čeprav ne več tako kot prejšnje dni, in parniki v istrska mesta še ne vozijo.

Tudi gasilci, ki jih burja ne pusti pri miru, so se včeraj nekoliko oddahnili, a so imeli še precej opravka in so morali desetkrat pohiteti na razne kraje, kjer je bila potrebna njihova pomoč zaradi dimnikov in poplav v raznih stanovanjih, v katerih so popokale vodovodne cevi. Od 14.30 do 18. ure pa so imeli polne roke dela pri gašenju požara, ki je nastal pri Napoleonovi cesti, kjer se je na površini 150.000 kv. m vnelo grmičevje. Škoda sicer ni velika (12.000 lir), dve skupini gasilcev pa sta se morali precej truditi, da sta pogasili požar.

„Vulcania" spet v Trstu

Včeraj je priplula v Trst motorna ladja «Vulcania», ki se je vsidrala okrog 14. ure ob pomolu v novem pristanišču. Ladja bi morala pripluti iz Benetk, kjer so ji v doku očistili dno, že v četrtek, kar pa ni bilo mogoče zaradi slabega vremena. «Vulcania» bo odplula iz Trsta v četrtek 9. februarja ob 10. uri.

Obmejni promet v 2. polovici januarja

Obmejni promet na osnovi videmskega sporazuma je bil v drugi polovici januarja sledeči: z jugoslovanskimi prevoznimi sredstvi je prišlo v Trst iz jugoslovanskih področij 3.811 potnikov, z italijanskimi pa 3.050. Iz Trsta pa je odpotovalo 4.391, odnosno 2.718 potnikov.

Nesreča ali poskus samomora?

Včeraj popoldne so stanovalci v hiši št. 10 na Trgu Tra i Rivi začutili plin. Takoj so obvestili podjetje ACEGAT, ki je poslalo na kraj svojega uslužbenca, da ugotovi, kje uhaja plin. Po kratkem pregledu je omenjeni uslužbenec ugotovil, da plin prihaja iz sobe, kjer je stanovanje vratarice. Odprl je sobo in zagledal na tleh nezavestno 70-letno vratarico Marijo Starc. Gumijasta plinska cev pa je bila odtrgana. Starko so takoj odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so jo sprejeli na prvi oddelek. Ozdravela bo v 5 do 10 dneh. Policija vodi preiskavo, če gre za nesrečo ali za poskus samomora.

Z motorjem v taksi

Ko se je včeraj ob 7.45 peljal s svojo lambreto proti pristanišču, je 54-letni Basilio Cabas iz Ul. Industria 36 zadel s svojim vozilom ob taksi, ki ga je vozil 57-letni Savio Viezzoli iz Ul. Giacinti 24. Cabas je privozil mimo prav tedaj, ko je taksi krenil na levo izpred skladišča št. 72.

Včeraj dopoldne je bilo na križišču med Ul. Trento in Ul. Geppa po tleh polno pomaranč. Trolejbus proge št. 19, ki ga je vozil 34-letni Ferruccio Sluga iz Trga Rosmini 3, je namreč zadel ob tovornik, ki ga je vozil 25-letni Giordano Poretti iz Ul. Settefontane 16 in je bil poln pomaranč. Zaradi močnega sunka se je tovornik prevrnil in v hipu je bilo na cesti vse polno šlahtnega sadja.

Slovensko gospodarsko združenje
vabi člane in prijatelje na
družabni večer
ki bo danes 4. februarja z začetkom ob 21. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.
Vstopnice so naprodaj na sedežu SGZ, Ul. Fabio Filzi 8 - telef. 37808.
V dvorani bo dobro zakurjeno

SNG
JANKO IN METKA
vabita na
otroško pustno rajanje
ki bo v nedeljo 12. februarja 1956 s pričetkom ob 15. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj» Vrdelska cesta 7.

Razna obvestila

IZREDNI OBČNI ZBOR SOLNIKOV ZVEZE PROSVETNIH DELAVCEV V TRSTU

V nedeljo 5. februarja 1956 ob 9. uri bo na sedežu v Ul. Roma 15-II. izredni občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika zadnje skupščine; 2. poročila; 3. diskusija k poročilom; 4. predlogi; 5. sklepi; 6. razno.

Izredni občni zbor je zelo važen, ker bo članstvo na njem sklepalo o vstopu v enotno strokovno organizacijo vseh nameščencev slovenskih šol. Zato prosimo, da se občnega zbora udeležite osebno in v polnem številu.

Tajništvo

Tržaški filatelistični klub «L. Košir». Jutri, 5. t. m. bo v prostorih kluba, Ul. Roma 15-II., običajni sestanek. Dospela je revija «Nova filatelija» štev. 10-1955. Člani naj prevzamejo vse zadnje novosti za leto 1955.

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob pok. Ivane Fidel darujeta družini Josipa Volka 1000 in Jožeta Cesarja 500 lir za Dijaško Matico.

GLEDALIŠČA

GLEDALISCE VERDI

Jutri ob 16. uri za dnevni red v vseh prostorih zadnja predstava Massenetove opere «Manon» s Claro Petrello v naslovni vlogi, Dirigira Glauco Curiel.

V pripravi Wagnerjeva opera «Lohengrin».

KINO

Rossetti, 15.00: «Stolp uživanja», S. Pampanini, P. Brasseur, Mladoletnim prepov.
Excelsior, 15.00: «Sreča je biti ženska», S. Loren, C. Boyer.
Fenice, 15.00: «Rižno polje», E. Martinelli, F. Lulli.
Nazionale, 15.00: «Doba besnosti», J. Leigh, E. O'Brien.
Filodrammatico, 16.00: «Mož iz Laramia», J. Stewart C. O'Donnell.
Supercinema, Zaprto zaradi obnove.
Arcobaleno, 15.00: «Helena iz Troje», R. Podestà, J. Sernas.
Astra Rojan, 16.00: «Perverznež», J. Simmons, S. Granger.
Capitol, 16.00: «Pustolovec v Hongkongu», C. Gable, S. Hayward.
Cristallo, 16.00: «Nismo angeli», H. Bogart, A. Ray.
Grattacielo, 16.00: «Sodobna dekleta», M. Allasio, M. Buongiorno.
Alabarda, 15.30: «Ljubimca na 5 morjih», J. Wayne, L. Turner.
Ariston, 16.00: «Princ študent», A. Blyth, E. Purdom.
Armonia, 15.00: «Malaga», M. O' Hara, Mac Donald Carey.
Aurora, 16.00: «Lord Brummell», S. Granger, E. Taylor.
Garibaldi, 15.30: «Cirkus s tremi arenami», D. Martin, J. Lewis.
Ideale, 16.00: «Tujka», G. Garson, D. Andrews.
Impero, 16.00: «Komu zvoni», G. Cooper, I. Bergman.
Italia, 16.00: «Za vedno tvoja», G. Andre, E. Manni.
S. Marco, 16.00: «Rapsodija», E. Taylor, V. Gassman.
Kino ob morju, 16.00: «Burmanski pustolovec», R. Ryan, B. Stanwyck.
Moderno, 16.00: «Neustrašni mož», K. Douglas, J. Crain.
Savona, 15.30: «Neznani ljubimec», V. Heflin, G. Tierney. Mladoletnim prepov.
Viale, 16.00: «Veliko maščevanje», L. Adler.
Vittorio Veneto, 15.30: «Kraljica piramid», J. Hawkins, J. Collins.
Azzurro, 16.00: «Bell zavojevalec», G. Madison, J. Weldon.
Belvedere, 15.30: «Neustrašni brat», R. Taylor, S. Granger.
Marconi, 15.30: «Edenska dolina», J. Dean, J. Harris.
Massimo, 15.30: «Kraljica piramid», J. Hawkins, J. Collins.
Novo cine, 16.00: «Plamen in meso», L. Turner, P. Angeli, T. Thopmson.
Odeon, 16.00: «Kraljevi jetniki», P. Cressoy, A. Debar.
Radio, 16.00: «Vera Cruz», G. Cooper, B. Lancaster.
Venezia, 15.00: «Amerikanec», G. Ford.
Skedenj, 18.00: «Sombrero».

RADIO

SOBOTA, 4. februarja 1956

TRST POSTAJA A

11.30 Zabavna glasba; 12.00 Naša vina; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 13.00 Jugoslovanski motivi; 13.30 Pestra glasba; 14.00 Orkester Malachrino; 14.45 Ritmični orkester Swinging Brothers; 15.05 Glasba za godbo na pihala; 15.30 Slavni pevci; 16.00 Sobotna novela; 16.15 Domači odmevi; 16.40 Kavarniški koncert orkestra Carla Pacchiorija; 17.00 Korngold: Koncert v C-duru za violino in orkester; 17.21 Pisana glasba; 18.00 Koncert sopranistke Tatjane Ellisch; 18.20 Lehar: «Vesela vdova», operета v 3 dejanjih; 19.15 Serenek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport in olimpijski dnevnik; 20.30 Lepe slovenske pesmi; 21.00 Jakov Gotovac: «Ero z onega sveta», opera v 3 delih; 23.00 Tangi in valčki.

TRST B

11.30 Simfonična glasba; 13.45 Posebno poročilo o olimpijadi v Cortini; 18.45 Ciganski orkester; 19.30 Furlanske ženitovanjske pesmi; 21.00 Kay Cicellis: «Propast mesta», rad. drama.

KOPER

Slovenska poročila: 14.15, 17.40, 22.30.
Italijanska poročila: 6.15, 12.30.
5.00-6.00 Spored iz Ljubljane; 6.00 Jutranja glasba; 7.00 Spored iz Ljubljane; 7.30 Od drama do Triglava; 11.00 Spored iz Ljubljane; 13.30 Pestra glasbena spored za vesel sobotni popoldan; 14.30 Glasbena igra; 14.35-16.10 Spored iz Ljubljane; 16.30 Glasbeni biseri; 17.15 Madžarski motivi; 17.55 Intermezzo; 18.00-19.30 Spored iz Ljubljane; 19.30 Improvizacije za klavir izvaja pianist Borut Lesjak; 19.45 Primorski vestnik; 20.00 22.15 Spored iz Ljubljane; 22.40 Plesna glasba.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00.

11.00 Radijski koledar; 11.05 Gospodinjski nasveti; 11.15 Lahko spored izvajajo Mariborski pihalni godbeni ansambel in Veseli 4; 12.00 Lahek opoldanski glasbeni spored; 12.30 Ing. Fr. Rihar: Ukrepi za izboljšanje čebelarstva; 12.40 W. A. Mozart: Figarova svatba, uvertura; B. Britten: Peter Grimes, intermezzo iz opere; 13.30 Melodije za razvedrilo; 14.35 Želeli ste — poslušajte!; 15.15 Igra Ljubljanske plesni sekstet; 15.30 Utrinki iz literature: Pesmi Ivana Campa; 15.45 Lahka glasba; 16.00 Novi filmi; 16.10 Koncert po želji; 18.00 Novice iz Malaje; 18.15 Pole Ljubljanski komorni trio; 18.35 Jezikovni pogovori; Pri V valčkovem ritmu; 19.20 Kronos reportaže s 7. zimskih olimpijskih iger v Cortini d'Ampezzo; 20.00 Veseli večer; 22.15-23.15 UKV program: V plesnem ritmu.

TELEVIZIJA

16.20 Prenos z Ledenega stadiona v Cortini; 17.30 Film «Hollywood»; 20.30 Vesti; 20.45 Posebno poročilo o olimpijadi v Cortini; 21.00 Pusti ali poglej; 22.15 Cesare Vico Lodovici: «Pora balada», izvaja dramska skupina iz Vidma; 24.00 Ponovitev vesti in poročila iz Cortine.

Oglasni oddelek
TRST
Ul. sv Frančiška 20/III
tel. 37-338
sprejema inserate, male oglase, osmrtnice in oglase od 8. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

Pevski zbor prosvetnega društva «Igo Gruden» bo v nedeljo ob 17. uri nastopil s pevskimi točkami v tržaškem radiu.

OB RAZTEGNITVI ZAKONA O PREPOVEDI NADURNEGA DELA

Delavci CRDA odobravajo zakon toda zavračajo nižanje prejemkov

Doslej so ukinili nadurno delo v ladjedelnici Sv. Marka in v Tovarni strojev Nujnost izboljšanja mezd s sklenitvijo nove delovne pogodbe za kovinarsko stroko

Kot smo že pisali, so predvčerajšnjim ukinili nadurno delo v daljedelnici Sv. Marka, včeraj pa so ukinili nadurno delo tudi v Tovarni strojev. Ravnateljstvo CRDA se je torej takoj prilagodilo raztegnitvi novega zakona, ki omejuje nadurno delo samo na primere izredne nujnosti, ko bo moral delodajalec o tem obvestiti inšpektorat za delo 24 ur po začetku izrednega nadurnega dela.

Vsekakor je prepoved nadurnega dela koristna socialna pridobitev delavstva, ki si je priborilo 48-urni delavnik in ki se sedaj v vsej Italiji poteguje za znižanje delovnega urnika na 40 ur na teden, v železarski industriji pa celo na 36 ur zaradi težavnega in nezdravega dela. Proti ukinitvi nadurnega dela so se delodajalci borili, dokler so mogli in so imeli kaj upanja na uspeh, ker so tako laže izkoriščali delavstvo in tudi prihranili stroške za socialno zavarovanje in razne ravščine, če bi morali najemati nove delavce. Namen zakona je namreč predvsem v tem, da se poveča zaposlitev brezposelnih, saj je bil pravi nesmisel, da so morali delavci opravljati nadure, ko pa je toliko drugih delavcev brez dela.

Res je sicer, da je v nekaterih primerih nemogoče sproti najemati delavce za razna kratkotrajna in nujna izredna dela, zato pa tudi novi zakon to upošteva in dovoljuje izjeme, ki jih nadzoruje inšpektorat za delo. Tako bodo pač razumljivo v nekaterih primerih priznavali upravičenost nadurnega dela v Tržaškem arzenalu, kjer se često zgodi, da je treba kakšno ladjo v čim krajšem času popraviti. To pa so seveda izjemni primeri.

Načelno je torej treba pozdraviti ukinitev nadurnega dela v obratih CRDA, toda stvar je v praksi nekoliko drugačna. Zlasti delavci CRDA so na splošno opravljali nadure le zato, ker se z rednim 8-urnim delom niso mogli in se ne morejo preživljati. Zato postaja še bolj pereče vprašanje izboljšanja mezd kovinarjev s sklenitvijo nove pogodbe. Stvar se seveda tiče kovinarjev vse Italije toda še posebno se tiče tržaških kovinarjev, ki imajo na primer nižje mezde in plače od kovinarjev industrijskega trikota Milan - Turin - Genova. Zato so sindikati že zahtevali, naj se mezde kovinarjev v Trstu prilagodijo mezdam kovinarjev v omenjenih mestih, prav tako pa so kot v vsej državi zahtevali, da se zvišajo kovinarske mezde za 6 odstotkov na poenoteni mezdi ali plači.

Ko pa so delavci ravno zahtevali ta izboljšanja, je inž. Pacchiarini sporočil njihovim zastopnikom, da namerava ravnateljstvo CRDA zvišati norme za akordno delo za 4 odstotke, kar pomeni pospešitev dela in izkoriščanje delavcev, po drugi strani pa hoče ravnateljstvo CRDA tudi znižati akordne tarife za kakih 700 izdelkov v ladjedelnicah in v Tovarni strojev, kar pomeni znižanje delavskih mezd. Temu se sedaj priključuje sicer načelno pravilna ukinitev nadurnega dela, kar bo še znižalo delavske prejemke, pri čemer računajo, da bo to znižanje znašalo povprečno po 30 odstotkov. Vsakdo, ki ve, kako nizke so mezde kovinarjev, si lahko predstavlja resni gmotni položaj, v katerega bodo delavci CRDA zabredli, če ne bodo preprečili nižanja tarif in višanja norm. Vsakomur je namreč jasno, da se delavci ne morejo boriti proti naprednemu zakonu o prepovedi nadurnega dela, ki je bil sprejet predvsem z glasovi predstavnikov delavstva v parlamentu, pa čeprav bodo zaradi te prepovedi trenutno gmotno prizadeti. Rešitev je za sedaj v preprečitvi znižanja tarif, v daljši perspektivi pa v izboljšanju prejemkov s sklenitvijo nove delovne pogodbe za kovinarje, za kar se pogajanja že tako dolgo vlečejo. Iz tega je razvidno, da čakajo delavce hudi mezdni boji ter da bo zato potrebna velika vztrajnost in predvsem enotnost v raznih akcijah.

Dva tehnična sestanka o pristaniških vprašanjih

Tržaška trgovinska zbornica sporoča, da sta bila včeraj dva tehnična sestanka o nekaterih pomembnih pristaniških vprašanjih. Na obeh sestankih je sodeloval tudi predsednik zbornice prof. Luzzatto Fegiz.

Na prvem sestanku, katerega je predsedoval dr. Guglielmo Malazzi, so razpravljali o pristaniških tarifah v zvezi z zadnjimi zahtevami delavcev in zahtevami koristnikov pristanišča. Na sestanku pomorske sekcije in sekcije o prometu pa so razpravljali o nujni potrebi po okrepitvi rednih pomorskih prog, ki bi imele za matično pristanišče Trst. Sklenili so interventirati pri vseh pomorskih družbah, ki delujejo v Trstu, da upoštevajo te zahteve.

SPOROČILO NSZ

«Sekcija Neodvisne socialistične zveze Nabrežina sporoča, da je konferenca, ki bi morala biti danes v Nabrežini, preložena na torek 7. t. m. ob 20. uri».

General M. Milojević v Trstu

Z orient-ekpresom je prispel včeraj popoldne iz Pariza v Trst podpredsednik Svetovne zveze bivših borcev in predsednik Zveze jugoslovanskih vojnih invalidov generalni podpolkovnik Miloje Milojević. Na tržaškem kolodvoru so visokega funkcionarja pozdravili predstavniki Zveze vojnih invalidov in Zveze partizanov za Tržaško ozemlje, ki so ga tudi povabili, da bi se za en dan zadržal v Trstu. Generalni podpolkovnik Milojević se je vabilu odzval in bo ostal v Trstu do danes, ko bo z avtom nadaljeval pot v domovino. Podpredsednik Svetovne zveze se je v Parizu udeležil sestanka izvršnega omenjene Zveze.

IZPRED PRIZIVNEGA SODIŠČA

Do smrti povozil pešca ki mu je nenadoma zastavil pot

Prvotno obsodbo na 4 mesece zapora so mu sedaj oprostili zaradi pomanjkanja dokazov o krivdi

Prizivno sodišče je včeraj obravnavalo primer 46-letnega Alberta Bertottija iz Ul. Alfieri 12, ki je bil 6. oktobra lani obsojen na 4 mesece zapora in 12.000 lir globe zaradi nenamernega umora in nenamerne povzročitve telesnih poškodb. Bertotti je namreč 3. julija 1953. leta okoli 20.45 vozil s svojim motorjem po cesti, ki vodi v Milje, ko je na ovinku pri tovarni Gasline nenadoma zagledal pred seboj moško postavo. Obtoženec je dejal, da je imel občutek, kot da bi ta postava nenadoma prišla s travnika ob cesti in se mu postavila pred motor. Takoj je zavrl, toda to je bilo usodno za njegovo 38-letno ženo Pio, ki je sedela za njim na motorju, kajti sunek jo je vrgel s sedeža ter jo zagnal nekaj metrov vstran, kjer je negibno obležala na tleh. Kljub temu, da je Bertotti zavrl, pa je vseeno zadel z motorjem v pešca, ki je padel, medtem ko je motor zavil na levo in se ustavil na drugi strani ceste.

Bertotti je ostal sicer nepoškodovan, saj mu je uspelo obdržati ravnotežje, medtem ko si je njegova žena zlomila levo stegnenico, pešec, ki so ga kasneje identificirali za 62-letnega upokojenca Pasquala Del Gaudia iz Ul. Madonnina 8, pa je zadobil hude poškodbe na glavi ter zlom leve noge. Čeprav so ga takoj odpeljali v bolnišnico, je kmalu zatem umrl, medtem ko je Bertottijeva žena ostala v bolnišnici kar štiri mesece.

Bertottija so seveda obtožili, da je nesrečno zakrivil on, in sicer zaradi tega, ker je vozil prehitro in ker ni uporabil akustičnih signalov, ko je pred seboj zagledal pešca.

Obtoženec pa je trdil, da je vozil z normalno brzino, že zaradi tega, ker je imel za seboj ženo ter poudaril, da je Del Gaudio hodil z negotovimi koraki, iz česar bi se dalo tudi sklepati, kot da bi bil vinjen. V tej zvezi je ena izmed prič tudi povedala, da je bil Del Gaudio tistega večera v nekem baru v Zavljah ter da je bil nekoliko vinjen in so mu zaradi tega celo priporočali, naj gre domov s filovijo. Toda Del Gaudio ni hotel ubogati in je prav zaradi tega tako tragično zgubil življenje.

Prizivno sodišče je upoštevalo vse okoliščine, ki so dovedle do te nesreče in sklenilo spremeniti obsodbo kazenskega sodišča. Bertottija so namreč oprostili obeh obtožb, in sicer zaradi pomanjkanja dokazov.

Predsednik Forziati, tožilec Colotti, zap. D'Andri, obramba Camillo Poilucci.

Sodne posledice nesoglasja med materjo in hčerko

Dne 25. avgusta 1954

Revija «Relazioni internazionali» o jugoslovanski zunanji politiki

V množici člankov, ki ne morejo ali nočejo iz kakršnih koli razlogov dati objektivne ocene o načelih jugoslovanske zunanje politike, naletimo od časa do časa tudi na članke, o katerih se njihov avtor povsem pravilno orientira glede mednarodnega položaja te dežele. Tako je v tem pogledu izredno zanimiv članek, ki ga objavlja tretja številka «Relazioni internazionali» od 21. januarja letos. Zaradi izredne objektivnosti predstavlja ta članek pojav bele vrane v italijanski publicistiki o tem vprašanju. V potrdilo gornjega ga prinašamo skoro v celoti.

«Obisk, ki ga je maršal Tito pred kratkim napravil v Etiopiji in Egiptu, kakor tudi njegova ostra kritika bagdadskega vojaškega pakta, sta postavila ponovno v ospredje vprašanje posebnega položaja Jugoslavije v mednarodnem političnem življenju. Če k temu dodamo, da smo imeli v poslednjih mesecih pojave dobre volje med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo (glej sporazum o tehničnem sodelovanju in prihod jugoslovanskih atomskih strokovnjakov v Moskvo) in da balkanski pakt izgublja postopno na svoji praktični vrednosti, se zdi zaskrbljenost mnogih zapadnih politikov z njihovega stališča v zadostni meri upravičena. V ameriških listih so se večkrat pojavili kritični članki o razvoju jugoslovanske zunanje politike, ki so nosili, kakor oni Drummondov, značilen naslov: «*Ali je Tito zaveznik?*» Na to vprašanje je neki drugi publicist, S. Alsop, že nekoliko prej odgovoril, da se Tito ne more smatrati za zaveznika Moskve, da pa tudi ni več zaveznik ZDA. Zlasti je čudna zadnja ugotovitev, ki izhaja iz nestvarne trditve, da bi namreč Tito bil v preteklosti resnično zaveznik ZDA... Res je, da je Tito sprejel gospodarsko pomoč, ki so mu jo nudile zapadne dežele, toda vedno je jasno poudaril, da ne namerava pristati na kakršen koli pogoj politične narave.

Kar se tiče nasprotovanja vojaškim paktom, je Tito v svojem govoru 12. januarja v Beogradu, po svojem povratku iz Kaira poudaril, da se to nasprotovanje ne omejuje le na primer bagdadskega pakta, ampak da datira že iz preteklosti in se vključuje v namen, ki so ga jugoslovanski voditelji v preteklosti večkrat poudarili, da namreč obdrže popolno neodvisnost od vsakršne izrazito politično-vojaške formacije. Zadošča, da pomislimo na kratko zgodovino balkanskega pakta, glede katerega je Tito preteklega julija ponovno podčrtal pretežnost njegove kulturne in tehnične plati v primerjavi z njegovo vojaško platjo. Bilo bi res čudno, če bi Jugoslavija — potem ko je s težkimi žrtvami obdržala svoje neodvisno stališče med obema blokoma v trenutkih izrednih težav — opustila to svoje stališče sedaj, ko tako stališče dopušča mednarodno igro precejšnje širine.

Na osnovi teh elementov bi bila huda napaka smatrati novejše zbližanje med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo za dokaz, da se ta poslednja nameerava prej ali slej vrniti pod okrilje sovjetskega bloka in domnevati zato, da je jugoslovansko komunistično krivoverstvo — epizoda preteklosti... Ko je Hruščev priznal veljavnost socialističnih izkušenj, ki se razlikujejo od one sovjetske, in možnost samostojnih smeri, je s tem sprejel vprav tisto temeljno jugoslovansko zahtevo, ki je povzročila upor v letu 1948. Toda, medtem ko bi pred sedmimi leti beograjski voditelji smatrali za velik uspeh, če bi prepričali Sovjetsko zvezo, da imajo pravico izvršiti samostojno izkušnjo, se oni danes ne zadovoljijo več z besedami Hruščeva in hočejo občevati na enakopravni osnovi s Sovjetsko zvezo in z deželami ljudske demokracije tudi na ideološkem področju.

Z drugimi besedami: niso bile zaman izkušnje, ki so jih jugoslovanski voditelji mogli črpati iz svojih stikov z zapadnim svetom; in če jih lete niso mogle prepričati, da bi se pridružili socialnim demokracijam na Zapadu, so vsaj prispevale k temu, da so beograjski voditelji izostrili svojo kritičnost glede komunističnega režima sovjetskega tipa, v katerem so živeli do leta 1948. Odtod prehod jugoslovanskih komunistov od stališča «*neodvisnosti v okrilju vzhodnega bloka*», razlog krize leta 1948, k stališču «*neodvisnosti od kakršnega koli bloka*», ki ga oni branijo že več let. Odtod približanje Beograda drugim deželam, ki se nahajajo v podobnem položaju, kakor Indija, Burma, arabske države.

V takem položaju ni logično zatrjevati, da krepitev tehničnega, gospodarskega, znanstvenega sodelovanja med SZ, deželami ljudske demokracije in Jugoslavijo, in ostre kritike, ki jih le-ta vrši na račun Zapada, napovedujejo preprost povratek Jugoslavije v okrilje vzhodnega bloka z vsemi posledicami ideološke in politične narave. Naravno je, da sovjetski in komunistični tisk na sploh — ki je v teh zadnjih časih izredno radodaren s pohvalami titoističnega režima — skuša prikazati stvari na tak način; vprav vnema v zatrjevanju veljavnosti in povsem socialističnega značaja jugoslovanskih izkušenj le s težavo prikriva zaskrbljenost nad posledicami, ki bi mogle izhajati iz intenzivnejše obnove odnosov z neko državo, ki je sicer komunistična, toda krivoverska in kot taka tudi uradno priznana, kakor je Jugoslavija. Taka zaskrbljenost velja predvsem glede dežel ljudske demokracije, ki mejijo neposredno na Jugoslavijo, in v katerih so se v povojni dobi nedvomno pojavljale tendence, podobne onim, na katerih temelji titoizem.

Jugoslovanska uradna teza je namreč ta, da je v teku proces razčiščevanja, na osnovi katerega naj bi voditelje s stalinsko mentaliteto, ki so pretežno nasprotni titoističnemu režimu, postopno zamenjali drugi ljudje, ki so bolj pripravljeni na sodelovanje z Jugoslavijo. Beograd trdno upa v tak rezultat borbe tendenc, ki je v teku v sosednih deželah, da bi se mogla rešiti gospodarska vprašanja, ki so še odprta na podonavsko-balkanskem področju. Naj omenimo le dolgoletno vprašanje odškodnine, ki jo Madžarska dolguje Jugoslaviji in koordinacijo trgovskih odnosov na celotnem področju, ki jih je kominform vrgel iz tečajev. Toda mimo teh omejenih ciljev se seveda ponovno pojavlja stara težnja, da bi mogli predstavljati v bodoče prevladujoči element konfederacije balkanskih držav, ki bi bile sicer komunistične toda zadostno avtonomne v odnosih s Sovjetsko zvezo: težnja, ki je verjetno neuresničljiva, ki pa vendarle predstavlja eno najbolj zanimivih komponent jugoslovanske zunanje politike, ki vedno niha med željo, da bi izkoristila vse prednosti, ki jih nudi sodelovanje z Zapadom, in ideološko ozkostjo njenega komunističnega izvora.»

V. O.

ZALEDENELI AMOR

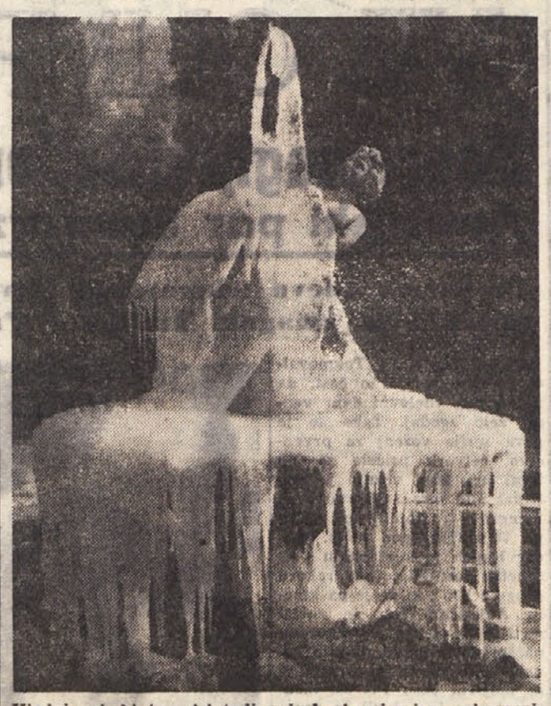

Hladni val, ki je zajel tudi naše kraje, ni prizanesel amorčku v miramarskem parku, ki ga je vklenil v led
(Foto M. Magajna)

Predsednik Kubiček in njegovi načrti

Za časa svojega županovanja v Bello Horizonte in ko je bil guverner države Minas Gerais, je Juscellino Kubiček za tamkajšnje kraje storil zelo mnogo. Pred samimi predsedniškimi volitvami pa je izjavil: «Če me pošljete v Catate, bom to isto napravil za vso Brazilijo.» In res so ga poslali v Catate, ki je palača predsednika republike.

Danes je Juscellino Kubiček star 52 let. Rodil se je v Diamontini, manjšem mestu na jugu Brazilije. Oče, ki je bil krojač, mu je umrl, ko je bil star šele leto dni. Prepuščen je bil vzgoji matere, učiteljice, ki je bila po očetu češkega porekla. Že zgodaj se je Kubiček začel preživljati sam. Da bi si omogočil šolsko izobrazbo, je delal kot telegrafist. Po dovršeni medicinski fakulteti je šel na specializacijo v Pariz, Berlin in na Dunaj. Prepotoval je Evropo, Srednji vzhod in Severno Afriko. V svojih študentovskih letih in tudi kasneje si je pridobil mnogo prijateljev zaradi svojega skromnega in demokratičnega nastopa.

S političnim življenjem se je začel ukvarjati pri 30 letih. Leta 1937 je postal župan Bello Horizonte, tri leta kasneje pa guverner države Minas Gerais in na tem mestu je ostal do leta 1955, ko je na socialdemokratski listi kandidiral za predsednika republike.

Njegov zdravniški poklic mu je omogočil, da je v sebi izostril svoj socialni čut ter se opredelil na stran naprednih družbenih načel. Ko je postal župan Bello Horizonte, je to bil tipičen primer najbolj neverjetnih socialnih kontrastov. Poleg velikanskega bogastva in razkošnih palač je bilo tu videti tudi najbolj strašno revščino in pravcate luknje, ki so v njih morali stanovati ljudje. Njegov načrt je bil, da te kontraste in krivice odpravi, v čemer je v veliki meri uspel. Mesto je zelo napredovalo v vsakem pogledu, kar je bilo v pretežni meri prav njegova zasluga. Ko je zatem stopil na mesto guvernerja države Minas Gerais, se je prav tako boril, da bi ji omogočil čim bolj nagel in vsestranski razvoj. V prvi vrsti se je zavzemal za to, da se razvijejo energetski viri in transporti. Smatral je, da predstavlja to ključ za rešitev vseh ostalih problemov. Stopivši na to mesto je obljubil, da se bo električna energija pod njegovo upravo podvojila, a cest da bo zgradil najmanj 2000 km. Ko ga je zatem zapustil, je država Minas Gerais proizvajala trikrat več električne energije kot prej, skupna dolžina novih cest pa je merila ne dva, ampak tri tisoč kilometrov. Hkrati je bil poskrbel tudi za razvoj sodobnega poljedelstva ter zgraditev mnogih modernih industrijskih objektov. Kulturno življenje je dvignil na ustrezno višino z zgraditvijo številnih muzejev in gledališč ter z ustanovitvijo novih fakultet. Kubiček je potemtakem ob priliki volilne kampanje upravičeno govoril: «Pošljite me v Catate, pa bom tako napravil po vsej Braziliji.»

To seveda ni tako lahko, posebno če upoštevamo, da je Brazilija prostrana dežela, ki pa šteje komaj tretjino premeri skoraj milijon kvadratnih kilometrov več kot ZDA, privalcev ZDA. Kljub velikanskemu bogastvu dežele, leži to neizkoriščeno zaradi slabih komunikacij in nerazvite industrije. Potrebno bo torej zgraditi nove železnice in ceste, da bi se naravni zakladi lahko prevažali z enega kraja v drugi, postaviti nove električne centrale, ki bodo dajale energijo za pogon industrijskih obratov. Zgraditi vse to na tako velikanskem prostoru ne bo lahko in tudi ne stvar enega dne, niti ne bo to stvar samo nekaj ljudi, ampak bo to mogoče doseči samo z načrtnim delom skozi dolgo vrsto let ter ob sodelovanju vseh državljanov. Vseh teh pogojev, posebno kar zadeva udeležbo prebivalstva, da se Brazilija spremeni v gospodarsko trdno in politično napredno državo, pa ne bo mogoče uresničiti, če se hkrati ne bo storilo tudi vse, da se postopno odpravijo velikanske razlike glede gospodarskega in socialnega položaja med posameznimi plastmi prebivalstva, ki so v Braziliji naravnost fantastične. Premočno namreč padajo v oči, kar je sicer tipično za vse nezadostno razvite dežele, razkošje, ki vlada v mestih, posebno tistih na obali, na eni strain in nepojmljiva zaostalost ter revščina, ki vladata na vsem ostalem prostranem področju Brazilije.

Kubiček ima vsekakor velike in zdrave načrte, ki bi jih hotel realizirati. Tudi ima osebno vse potrebne sposobnosti, poštenje in navdušenje, da se izvedbe tega načrta uspešno loti, vendar se je treba vprašati, kaj in kako se bodo glede tega izrazili vsi oni, ki za podobne stvari ne kažejo navdušenja in so bili prav zato tudi nasprotni temu, da je bil Kubiček izvoljen za predsednika. Dejstvo je, da so te sile v Braziliji še vedno močne in se ne bodo tako kmalu pomirile s tem, kar namerava proti njimovim interesom storiti predsednik Kubiček. Saj je znano, kako so se ljudje iz teh krogov odkrižali predsednika Vargasu ki s svojimi kompromisnimi stališči še daleč ni tako ogrožal njihovih pozicij

Po drugi strani pa obstaja tudi nevarnost tujih intrig in nezaželenih posegov, tem bolj zaradi že omenjenega notranjega stanja, s ciljem, da se monopolizira brazilsko bogastvo. Že samo dejstvo, da Brazilija razpolaga s silno bogatimi ležišči nafte zadostuje, da se nekje podnetijo apetiti, ki bi jim zainteresirani hoteli zadostiti za vsako ceno.

Kot je razvidno iz tega kratkega orisa, se bo novi predsednik Kubiček znašel pred vrsto nelahkih problemov, ki jih bo lahko rešil samo na ta način, da bo z oprezno in hkrati odločno politiko vse omenjene nasprotne tendence izoliral, obenem pa mobiliziral za izvedbo svojih načrtov ves konstruktivni del brazilskega ljudstva.

PO NAJNOVEJŠIH VESTEH AMERIČANI ŽE IMAJO ATOMSKO LETALO

Petkrat okoli Zemlje brez pristanka

Vprašanje zaščite posadke pred izžarevanjem so baje rešili s tem, da so namesto s pretežkimi svinčenimi ploščani obložili reaktor s kadmijem - Kaj pa, če letalo trešči?

Pred nekaj tedni smo pisali, kako si tako ameriški kot sovjetski strokovnjaki za letalstvo v tesnem sodelovanju s strokovnjaki za jedrsko znanost prizadevajo, kako bi zgradili letalo na atomski pogon. Tedaj smo rekli, da je ta načrt povsem uresničljiv, le da sta glavni oviri težko premostljivi. Glavni oviri sta namreč tesno med seboj povezani in z rešitvijo prve se reši tudi druga in narobe. Prva ovira je jedrsko izžarevanje urana ali katerega koli drugega atomskega goriva. Nevarnost tega izžarevanja za posadko letala je zelo veliko in zato je treba najti primerno rešitev. Rešitev je sicer lahka: svinčene stene med tistim delom letala, kjer je nameščena posadka in reaktorjem in zadeva je rešena. Toda svinčene stene so tako težke, da bi moralo letalo, ki bi bilo grajeno na tej osnovi, tehtati več kot tri sto ton, ali celo 360 ton, kar pa je v nasprotju z načeli gradnje letal, namreč čim lažja struktura. Rekli smo, da sta to dve glavni oviri, kajti ovir je še mnogo in so povezane s sposobnostjo človeškega organizma, da vzdrži izredne brzine in izredne klimatske razmere v velikih višinah, druge ovire pa so v zvezi z materialom, iz katerega je letalo zgrajeno. Pri velikih brzinah, kot vemo, nastane močno trenje, ki segreje trup letala tako, da postanejo «klasične» kovine praktično neuporabne. Toda taka vzdržljivost človeškega organizma, kakor tudi klasičnih kovin ni le problem atomskih letal, ampak vseh novejših letal, katerih konstruktorji težijo za tem, da bi v brzini prekosili vsa ostala letala.

Ko smo pisali o težavah pri gradnji atomskega letala, smo rekli, da so težkoče velike in da sami strokovnjaki priznavajo, da jih bo težko premostiti in celo, da bo tako letalo še delj časa le sen. Toda isti strokovnjaki, ki so še pred kratkim tako govorili, so že vedeli, da je atomsko letalo že dejstvo. Ker gre pri tem za vojaško tajnost, so možje molčali, dokler se je le dalo in so spregovorili le, ko je bil molk že nemogoč.

Kakor piše ameriški list «Life» ter nekateri drugi časopisi, je pred kratkim poročnik ameriške policije John William Catty, ki je bil v službi v Fort Worthu, opazil, da je naprava, ki jo je on po svoji službeni dolžnosti nadziral, kazala, da se je v zraku nenadoma in brez vzroka radioaktivnost zelo povečala. Ko je zaradi tega z balkona svoje pisarne pogledal v zrak, je na nebu opazil neko letalo, ki je bilo precej podobno bombniku B-36. Letalo je letelo na višini kakih 7000 metrov. V prvem hipu se mu je zazdelo, da povzroča to izžarevanje vprav to letalo in je zato primer tudi prijavil, kar je bila tudi njegova dolžnost.

Kmalu zatem pa je ameriško letalsko ministrstvo objavilo sledeče kratko poročilo: «Letalo B-36, opremljeno z atomskim reaktorjem je preletelo državo Teksas. Namen tega poleta je bil poizkus, ugotoviti možnost zaščite posadke pred atomskim izžarevanjem. Poizkus je uspel».

Poročilo ni moglo biti krajše, hkrati pa je povedalo dovolj. Atomsko letalo je postalo dejstvo.

Povsem razumljivo, da so takoj začeli govoriti o tem in marsikateri strokovnjak je dal glede tega svoje mnenje. Iz kratkega poročila ne more nihče razbrati, kako je letalo grajeno in kako so bile odstranjene ovire, o katerih smo govorili v začetku, toda na račun strokovnih domnev in indiskrecij se računa, da so vprašanje izolacije moštva pred izžarevanjem in hkrati s težo letala rešili tako, da so namesto svinca uporabili kadmij, ki ima enake značilnosti kot svinec, ki pa je hkrati mnogo lažji. Nadalje se je še zvedelo, da je bilo letalo v zraku petdeset ur in da ni prišlo pri tem do najmanjšega incidenta ali znaka zastrupitve zaradi izžarevanj.

Vprašanje zaščite posadke je torej praktično rešeno. Strokovnjaki pa govore še o novih težkočah, ki jih je bilo pri tem treba rešiti in s katerimi se bo treba še ukvarjati. Predvsem gre za osebje letališč. Ker pridejo v nevarnost zaradi izžarevanja poleg posadke letališč tudi mehaniki in drugo osebje letališč, so morali tem ljudem izdelati posebne obleke, ki naj jih zaščitijo pred nevarnostjo. Za to so si umislili kaj enostavno rešitev. Vse osebje letališča mora imeti posebno obleko, napravljeno iz plastične snovi in obloženo s svinčenimi ploščicami.

Sedaj pa še nekaj podatkov o letalu, ki pa niso iz «prvega vira». Letalo je zelo dolgo, njegov rep ima deltasto obliko, posadka šteje pet mož, njegov obseg pa ni večji od v začetku omenjenega bombnika B-36. Letalo je težko okoli 200 ton in je torej le 27 ton težje od bombnika B-36. Poganjata ga dva reakcijska motorja, ki dobivata pogonsko silo od nuklearnega reaktorja.

Načelnik glavnega štaba letalskih sil ZDA ni hotel dati podrobnejših poročil. Omenil se je na izjavo, da «bo» atomsko letalo letelo z brzino, ki bo dvakrat večja od brzine zvoka, torej nad 2400 km na uro

Vendar prednost tega letala ni v brzini, ampak v njegovem radiusu. Po mnenju ameriških strokovnjakov bo to letalo nosilo s seboj toliko pogonskega goriva, da bo lahko petkrat obletelo Zemljo brez pristanka, kajti samo kilogram urana odgovarja pogonski sili 2,400.000 litrov letalskega bencina. Če vzame letalo s seboj le nekaj kilogramov urana ,mu to gorivo zagotavlja fantastičen radius.

Ob koncu pa še ena nevšečnost. Že sedanja letala zahtevajo povsem drugačna vzletišča in pristajališča, kot so jih zahtevala letala tik pred zadnjo vojno. Novo, atomsko letalo pa bo zahtevalo še mnogo več. Da bi gornje letalo lahko pristalo brez nevarnosti, mu je potrebno posebno trdno grajeno vzletišče, oziroma pristajališče, ki je hkrati dolgo najmanj štiri kilometre. In še nekaj. Kaj pa če se letalo pokvari in trešči na primer blizu obljudenega kraja ali celo nad letališčem ali mestom? Res je sicer, da bi letalo ne eksplodiralo kot atomska bomba, toda prav gotovo bi bilo življenje prebivalstva najbližje okolice ogroženo zaradi izžarevanja.

Strokovnjaki sicer skušajo vse razne pomanjkljivosti držati v tajnosti, kakor so dolgo molčali o gradnji letala, toda človek vendarle misli tudi na to, kajti z atomskim izžarevanjem se prav gotovo ni dobro igrati.

Tako bo oblečena posadka stratoferskih letal, ki se bodo povzpela v brezzračni prostor. Ta obleka ohrani stalni zunanji pritisk, brez katerega bi človeška kri zavrela. Podobne obleke za sedaj poizkušajo na zivalih, ki jih spuščajo z raketami visoko v stratosfero

Prisebnost pilota srečen pristanek

Štirimotorno potniško letalo britanske letalske družbe, ki skrbi za redni promet med Gibraltarjem in Londonom, je pilotiral Erick Wattes, z njim pa so bili prvi oficir, mehanik in strežaj. V višini 6000 metrov nad Biskajskim zalivom je odpovedal eden izmed motorjev. To bi ne pomenilo še nič nevarnega, če bi takoj nato ne utihnil še drugi. Pilot je brž sklical posadko. Mehanik je uporabil vse svoje znanje in praktične izkušnje, vendar mu ni uspelo pognati ugaslih motorjev. Medtem pa je nevarnost dosegla vrhunec: utihnil je še tretji motor.

Člani posadke pa niso zgubili prisotnosti duha. Pilot je potnikom sporočil, da je prišlo do «manjše okvare». Dva člana posadke sta se prismejala v salon in sta potnikom naročila, naj si pritrdijo pasove. Z njunih vedrih lic potniki pač niso mogli razbrati resnosti položaja.

Pilot je srečno pristal na francoskem pomožnem vojaškem letališču.

PREJELI SMO

Vojan Rus: POT SODOBNE INDIJE. Nova izkušnja družbenega napredka in socialistične izgradnje. Prevedel dr. Ivan Crnagoj. Politična knjižnica štev. 10.

KOMUNIST — Glasilo centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije VII. leto — 1955 — štev. 9—10. Beograd.

Zdravniški hotičeh NEVROZE

Organske spremembe živčnih celic ali pa bolezni na možganih in hrbteničnem mozgu, ki jih lahko anatomsko dokažemo, privedejo do hudih živčnih in duševnih bolezni. Obstaja pa še cela vrsta motenj nervoznega ali duševnega značaja, ki izhajajo prav tako iz centralnega živčevja, pri katerih pa ni anatomskih sprememb, vsaj takih ne, ki bi jih mogli dokazati. Nevroze in psihoze, kakor imenujemo te živčne in duševne motnje, nastanejo zaradi nepravilnega delovanja živčevja. Vzroki njihovega nastanka so pa prav različni.

Človek s prirojeno slabostjo živčevja oboli za nevrozo prej in mnogo laže kot oni z zdravimi in «močnimi» živci. Vsi dražljaji in škodljivi pojavi, kot napačna prehrana, zloraba alkohola, tobaka in kave, pomanjkanje gibanja na svežem zraku, premalo spanja, način mednega življenja na sploh, obremenjujejo «slabe živce» ter ustvarjajo nervozne in duševne motnje. Obstajajo pa seveda še drugi vzroki. Med tem, kar hočemo in kar dosežemo je pogosto velik razmak, ki ga skuša nevrotik premostiti z vsemi silami. Ta cilj se pa ne da vedno izsiliti. Tako nesorazmerje med «hoteti» in «moči» privede človeka s slabimi živci do motenj duševnega ravnotežja. Tudi skrbi, bol, manjvrednostni kompleksi ter utrujajoča borba za obstanek imajo isti učinek.

K splošnim simptomom nevroze, kot so nespečnost, neugodje, utrujenost, pomanjkanje volje za delo, se pridružujejo še druge težave, kakor strah, razdražljivost, nerazpoloženost, nagnjenje k dvomom in tuhtanju ter preobčutljivost. Razen za temi splošnimi simptomi trpi nevropat tudi še zaradi posebnih težav na tistem organu, na katerem se nevroza odigrava. Nevrozi pa podleže najslabši organ.

Tako obstajajo srčne nevroze, želodčne nevroze, nevroze ožilja, ki privedejo do močnega glavobola, mišične nevroze, ki povzročajo tresenje in še cela vrsta drugih nevroz. Pri srčnih nevrozah zdravnik navadno ne more ugotoviti na srcu nobenih organskih okvar, ki bi temeljile na anatomskih spremembah. Ton srca je pravilen, manjkajo vsi znaki srčne slabosti, le v nekaterih primerih lahko ugotovimo hitrejši utrip, ki se pa v spanju normalizira. Srčno delovanje je pojačeno in le neenakomerno delovanje srca ter spremenjeni krvni pritisk nakazujejo nervozno občutljivost srca. Napad srčne nevroze lahko sproži telesni ali duševni napor, razburjenje ter podobno. Bolniku se zdi, kot da se mu je srce ustavilo, pritiska ga v prsih, zbada ga ter težko diha.

Poznamo tudi tako imenovane poklicne nevroze, povzročene zaradi preobremenitve mišičnih skupin pri prenapornem poklicnem delu. Strahovne nevroze se kažejo zlasti kot strah pred čemerkoli brez pravega vzroka. Taki bolniki so nemirni, razdražljivi, raztreseni ter tožijo, da imajo bolečine v križu.

Zdravljenje nevroz zahteva tako od zdravnika kakor od bolnika in njegove okolice mnogo potrpljenja. Ni pa treba poudarjati, da je predvsem treba odstraniti vzroke, ki vodijo do nevroze. Telesno zdravljenje se ravna po močeh in ustroju bolnika. Nekatere bolnike je mogoče zdraviti le s psihoterapijo, to je zdravljenje z vplivanjem na bolnikovo duševnost. Ugodno vplivajo tudi zračne kopeli, telovadba, gibalne vaje, sprehodi itd. Občevanje bolnika z vedrimi in veselimi ljudmi ga odvrača od tuhtanja ter usmerja njegove misli v normalen tir.

18. SPOMINI TRŽAČANA IZ OKTOBRSKE REVOLUCIJE

Neuspel povratek skozi Dunaj v Moskvo

Razcepljenost med italijanskimi socialisti glede vojne - Mednarodna konferenca v Zimmerwaldu, kjer so bile ožigosane one socialistične stranke, ki so vojno podpirale - Sestanek dunajskega sovjeta, ki so ga organizirali socialisti in komunisti

Že v prvih dneh mojega bivanja v Milanu je vodstvo italijanske socialistične stranke sklicalo v Rim člane glavnega odbora na važno posvetovanje o bodočih smernicah socialistične politike, ki je do prve svetovne vojne plavala v razmeroma mirnih vodah. Vojna in oktobrska revolucija pa sta tudi med italijanskim proletariatom povzročili novo bujno življenje. Ze ob začetku vojne je med voditelji italijanskega socializma nastal oster spor glede stališča, ki naj ga zavzamejo socialisti nasproti vojni. Eni so bili za to, da se izrečejo proti vojni, drugi pa, da se zavzame nevtralno stališče. Mussolini, ki je bil takrat glavni urednik glasila «Avanti» pa je predlagal alternativo, ali se morajo socialisti izreči za vojno in jo podpirati ali pa takoj sprožiti socialno revolucijo. Ker je s svojim predlogom propadel, je izstopil iz stranke in začel izdajati dnevnik, v katerem je delal propagando za vojno. Praktično je Mussolinijev predlog pomenil podpirati vojno, ker je bila socialna revolucija pri takratnih razmerah nemogoča, zaprav bi jo bila socialistična stranka hotela izvesti.

Drugi vidni znak vrenja v italijanskem socializmu je bila udeležba italijanskih levo usmerjenih socialističnih delegatov na mednarodni socialistični konferenci v Zimmerwaldu v Švici, na kateri je Lenin imel glavno besedo. Konferenca, ki se je vršila v začetku septembra 1915. leta, se je izjavila proti vojni in obsodila socialistične stranke, ki so jo podpirale. Italijanske socialiste so zastopali Costantino Lazzari, Angela Balabanova, G. E. Modigliani, Oddino Morgari in G. M. Serrati. Značilno je, da nobeden od teh in sploh nobeden od starejših socialističnih prvakov ni pozneje na livornskem kongresu pristopil k italijanski KP. (Balabanova je Rusinja in je živela takrat v Moskvi). Na podlagi vsega tega je jasno razvidno, da italijanska socialistična stranka ni mogla po vojni nadaljevati svoje stare politike in treba je bilo poiskati popolnoma nove smernice. V ta namen je bilo sklicano tudi omenjeno posvetovanje v Rimu. Ker me je ta zadeva izredno zanimala sem se z veseljem odzval vabilu profesorja Gennarija, naj ga spremim v Rim.

V Rimu sem se seznanil z glavnim tajnikom italijanske socialistične stranke, Costantinom Lazzarijem, ki je rad in s simpatijo govoril o ruski revoluciji, vendar pa ni bil tako navdušen njen pristaš, kakor na pr. Gramsci, Bordiga in Gennari. Sicer pa ga je to njegovo stališče usposobilo za takratnega predstavnika italijanskega socializma, ker niso ne Turati ne Gramsci ne Serrati uživali v vrstah italijanskih socialistov tako splošnega ugleda in spoštovanja kakor Lazzari, ki je bil eden od ustanoviteljev italijanske socialistične stranke in ki je zaradi svoje vdanosti stvari osvobojenja proletariata postal že nekak simbol italijanskega socializma. Imel je veliko socialistično srce in zdrav proletarski instinkt, ali njegova izobrazba in njegove duševne sposobnosti niso bile take, da bi mogel v tistih burnih časih postati splošno priznani voditelj borbe za osvoboditev italijanskega proletariata. Značilno za Lazzarija je dejstvo, da je šel v Zimmerwald in z Leninom vred podpisal zimmerwaldski proglas, a se pozneje ni mogel odločiti, da bi Leninu sledil in zelo značilne so tudi sledeče besede, ki jih je zabrusil v obraz Mussoliniju, ko se je ta kot predsednik vlade prvič pojavil v italijanskem parlamentu: «Vsakdo si v svojem življenju izbere zastavo, ki mu ugaja. Mi smo si, skupaj z vami, izbrali zastavo proletariata, vi ste se ji izneverili, da sledite zastavi privilegirancev. To je seveda bolj udobno in koristno, ali jaz vas za to ne zavidam...! Kakor nekdaj, vzklikamo še vedno borbi brez prestanka, neomahljivi veri in obnavljajočemu se upanju. Naj živi socializem!» Hladni računar in oportunist D'Aragona pa se je ob isti priliki obrnil na vodjo fašizma s sledečim, skoraj bi rekel, pozdravom: «Upam, da se bo v Italijo povrnil mir in si želim, da bo znala vlada kljub vsem težkočam vzpostaviti mir in svobodo v naši deželi.» To je na diplomatski način izraženo upanje, da bo Mussolini zadušil revolucionarno gibanje. Ako dodam še to, da se socialistične konference v Rimu, o kateri tukaj govorim, nista udeležila ne Gramsci ne Bordiga, potem ni težko razumeti, zakaj ni ta konferenca prišla do nobenega praktičnega zaključka in da je bila tudi v Italiji misel o splošni stavki dokončno pokopana.

Takoj po konferenci sem odpotoval v Trst, kjer sem ostal le toliko dni, dokler nisem dobil potnega dovoljenja za na Dunaj. Z Dunaja sem hotel odpotovati v Budimpešto in od tam z letalom v Moskvo, ker mi je bilo znano, da je imela Bela Kunova komunistična vlada zrakoplovno zvezo z Moskvo; z Bela Kunom pa sem bil dobro znan že iz Moskve, kar sem že omenil v enem prejšnjih člankov. A še preden sem prišel na Dunaj, so bili madžarski komunisti premagani, Bela Kun in nekateri člani njegove vlade so zbežali, njegovega najbližjega sotrudnika, Tibora Samuelija pa so sovražniki ujeli in umorili. Jaz sem, odrezan od Moskve, obtičal na Dunaju.

Na Dunaju sem obiskal znanca iz Moskve, Karla Thomana, ki je takrat načeloval avstrijski komunistični partiji. Glavni odbor je imel svoj sedež v lastni veliki hiši v Otakringu. Thoman se mi je hvalil, da ima stranka že nekaj tisoč članov, ki pa so plačevali samo po eno krono mesečnih prispevkov; toliko je stala takrat na Dunaju ena cigareta. Thoman me je povabil, naj grem z njim na sejo dunajskega sovjeta, ki so ga organizirali takoj po vojni in v katerem so sedeli socialisti in komunisti. Od socialistov so govorili med drugimi takratni ministrski predsednik dr. Karl Renner in zunanji minister dr. Otto Bauer, ki se je pred kratkim vrnil iz vojnega ujetništva na Ruskem. Izmed komunistov so nastopili Thoman in nekaj drugih. Ko so prišli boljševiki na vlado, sta bila Bauer in Bela Kun kot znana socialistična voditelja takoj spuščena na svobodo, nakar so si boljševiki zelo prizadevali, da bi razen Bele Kuna tudi Otta Bauerja pridobili na svojo stran. Poslednji se jim je sicer še precej približal, toda ne popolnoma; njegovo stališče je bilo bolj ali manj podobno stališču Serratija in Lazzarija.

Na Dunaju sem se spoznal z raznimi bolj ali manj levo usmerjenimi italijanskimi socialisti, med temi tudi z že omenjenim Oddino Morgarijem in še z drugim članom italijanskega parlamenta, čigar ime mi ni ostalo v spominu in ki je prišel teden ali dva za mano iz Italije. Ta mi je povedal, da me išče italijanska policija, ki je v policijskem listu objavila tudi mojo sliko. Kako je prišla do te slike? Ko sem odpotoval iz Milana v Rim, sem pustil svoj kovček v stanovanju nekega milanskega socialista, kamor je takoj po mojem odhodu prišla policija, aretirala omenjenega znanca in odnesla moj kovček, ki ga nisem potem nikoli več videl. V tem kovčku so bile med drugim tudi moje slike. No, dobro, sem rekel, če me že iščejo, pojdem pa tja, da se ne bodo preveč trudili. V Moskvo ne morem, tukaj pa nimam ničesar več iskati. In čez nekaj dni sem se vrnil v Trst in Milan. S tem se je končalo moje inozemsko poglavje, ki se je vrtelo okrog oktobrske revolucije in s tem se končujejo tudi moji zadevni «Spomini».

Če bo vreme ugodno, bom napisal, a ne vem kdaj, še poglavje o rojstvu italijanske KP, kjer sem nekako kumoval.

BREZAN

KONEC

GORIŠKI IN BENEŠKI DNEVNIK

VEDNO VEČJE POVPRAŠEVANJE PO OBMEJNIH PROPUSTNICAH

Italijanske oblasti izdale 16.412 propustnic ter vidirale 24.493 jugoslovanskih propustnic

Po novem letu so obnovili tudi 2.017 propustnic italijanskih državljanov in 415 propustnic jugoslovanskih državljanov

Urad za izdajanje propustnic, katerega vodi komisar Cozzi, je izdal poročilo, iz katerega je razvidno, da je bilo do 30. januarja t. l. izdanih 16.312 propustnic prebivalcem goriške pokrajine, do istega časa pa so italijanske oblasti vidirale 24.493 jugoslovanskih propustnic. Skupno so doslej jugoslovanske oblasti odbile vidiranje 30 italijanskih propustnic, 33 pa so jih odvzele osebam, ki so sicer prešle mejo, vendar so v Jugoslaviji kršile razne državne zakone in s tem zgubile pravico do kretanja v obmejnem pasu. Italijanske oblasti pa so odbile dohod na italijansko ozemlje 45 Jugoslovanom, katerim tudi niso vidirale propustnic.

Precej ljudi je že zaprosilo za podaljšanje propustnice. Goriška kvestura je doslej obnovila 2.017 propustnic italijanskih državljanov, ponovno pa je vidirala 415 jugoslovanskih propustnic.

Na goriški policiji je vsak dan večje število ljudi, ki želijo obnoviti propustnice in obenem vlagajo prošnje za popravke na propustnicah, ker želijo obiskati tudi druge občine, ki jih doslej niso imeli vpisanih. Zdi se, da odgovorne oblasti precej hitro obnavljajo propustnice.

Po decembrskem poročilu trgovinske zbornice

Izmenjava blaga med obmejnimi področji

V zadnjem mesečniku goriške trgovinske zbornice je tudi poročilo o trgovinski izmenjavi med Italijo in Jugoslavijo v decembru. Za uvoz je bilo izdanih 25 dovoljenj v skupni vrednosti 45,901.000 lir za sledeče blago: žagan les, parkete, drva, lesne predmete, konje, govedo za vprego in zakol, svinjsko in goveje meso, fižol, kraški kamen, cement in drugo blago. Za izvoz je bilo izdanih 14 dovoljenj v skupni vrednosti 44.169.781 lir za sledeče blago: nadomestne dele za motorna vozila in kolesa, stare pisalne stroje, volnene tkanine, razne farmacevtske izdelke, sadje itd.

Stanje avtonomnega kompenzacijskega računa je bilo 31. decembra sledeče: prejeta plačila od 1. januarja 1955, vključno s saldom od prejšnjega leta, znašajo 492,791.825 lir; izvršena plačila v letu 1955 403,956.242 lir; obvezna plačila za tekoče obračune znašajo 87,054.805; na razpolago je še 1,780.778 lir.

Občni zbor štandreških živinorejcev

Društvo rejcev goveje živine v Štandrežu sklicuje za jutri 5. februarja od 11. uri dopoldne svoj redni občni zbor v mali sobi gostilne Turri.

Na dnevnem redu je volitev novega predsednika in odbora. dalje poročilo o delu društva, ki ima letos 57-letnico obstoja in pa slučajnosti.

Vabimo vse člane, da se udeležijo tega občnega zbora, ki je važen za društveno delo. Pridejo pa lahko tudi prijatelji, ki še niso člani.

Občni zbor Podpornega društva za Gorico

Jutri 5. februarja bo ob 9. uri v prostorih Ljudske čitalnice v Ul. Ascoli 1 redni občni zbor Podpornega društva za Goriško s sledečim dnevnim redom: 1. izvolitev treh članov v verifikacijski odbor; 2. čitanje zapisnika zadnje seje; 3. poročilo o delovanju društva v letu 1955. 4. poročilo o finančnem stanju društva; 5. poročilo nadzornega odbora; 6. razrešnica staremu odboru; 7. volitev novega odbora; 8. slučajnosti.

Ako občni zbor ob označeni uri ne bo sklepčen, bo po členu 24 društvenega pravilnika z istim dnevnim redom ob vsaki udeležbi uro kasneje

Seja na prefekturi

Na prefekturi je bila pod predsedstvom prefekta seja pokrajinskega odbora za pomoč mladoletnikom.

Zgled šolskih otrok v akciji za zimsko pomoč

Po zadnjih podatkih je odbor za zimsko pomoč s sedežem na prefekturi prejel skupno 3,754.000 lir. Med darovalci prispevkov je mnogo učiteljev pa tudi učencev osnovnih in srednjih šol. Tako so učitelji in učenci slovenske osnovne šole v Doberdobu zbrali 10.855 lir, profesorji in dijaki srednje šole «V. Locchi» v Gorici pa skupno 11.050 lir. Doslej pa se je akciji odzvalo še zelo majhno število goriških industrijcev in trgovcev, ki bi morali biti med prvimi in najbolj širokosrčnimi darovalci prispevkov za pomoč ljudem, ki žive v izredno resnih ekonomskih razmerah.

Obvestilo županstva

Županstvo sporoča, da so za izdajanje obmejnih dovolilnic, ki jih predvideva videmski sporazum, potrebni vsi osebni podatki. Zato ne bodo niti kvestura niti pristojni občinski uradi reševali prošenj, v katerih ne bo navedeno očetovo in materino ime prosilcev, ker so ti podatki potrebni za izdajanje dokumentov, ki se uporabljajo v drugi državi.

Seja ožjega odbora občinskega sveta

Včeraj ob 18. uri se je na goriški občini sestal odbor občinskega sveta. Dnevni red je obsegal deset točk upravnega značaja.

Prometna nezgoda

Včeraj ob 10.40 je na Korzu Italia prišlo do prometne nesreče. Kamionček GO 4968, ki ga je vozil 56-letni trgovec Salvatore Cicolella iz Gorice, Ul. Campi 11 in pa avto «Fiat 1400» GO 10641 s šoferjem Giuseppom Contentijem sta vozila iz središča mesta proti južnemu kolodvoru. Ko je kamion prišel do križišča z Ul. Alfieri, je hotel njegov vozač zaviti tjakaj. Vozač avta «Fiat 1400» pa se ni tega takoj zavedel in je od zadaj trčil z avtom ob kamion, ki se je nekaj krat na mestu zavrtel, nato pa se prevrnil na levo stran. Pri trčenju sta se hudo poškodovali obe vozili. Poškodovan pa je ostal tudi Cicolella, katerega je rešilni avtomobil Zelenega križa odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia. Tu so mu obvezali rane na desnem ušesu, obrazu in desni roki. Ozdravel bo v približno enem tednu.

Nezgoda dečka

Rešilni avtomobil Zelenega križa je včeraj ob 14. uri odpeljal v bolnišnico Brigata Pavia 7-letnega Bruna Matesica iz Gorice, Ul. Scogli 50. Deček se je malo prej igral pri neki vodni pipi, kjer je zaradi ledu zdrsnil in padel. V bolnišnici so mu obvezali rano na glavi. Ozdravel bo v 10 dneh.

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Kuerner, Korzo Italia 4 - tel. 25-76.

KINO

CORSO. 17.00: «Dolga siva vrsta», cinemascope, T. Power.
VERDI. 16.30: «Kriminalci proti svetu», F. Lovejoj.
CENTRALE. 17.00: «Oni bodo živeli». H. Bogart.
VITTORIA. 17.00: «Ljubezenska simfonija», C. Lajdu in L. Bose.
MODERNO. 17.00: «Zakon tišine».

TRADICIONALNI GORIŠKI KARNEVAL

JUTRI POPOLDNE OB 14. URI sprevod alegoričnih vozov in pustnih šem

Svoje sodelovanje prijavilo 16 lastnikov alegoričnih vozov in 6 skupin pustnih šem

Pust se bliža! Čeprav je mraz, vendar tekajo po ulicah v pustne šeme oblečeni otroci. Zanje je pustni čas najbolj vesel v letu in ob njih se veselimo tudi odrasli. Letošnji goriški karneval bo dosegel višek jutri, ko bo v Gorici zavladalo kraljestvo bele dame in se bodo ulice, če bo seveda topleje, napolnile s prebivalstvom iz mesta, okolice in tudi drugih krajev, ki je že prejšnja leta obiskal goriški karneval.

Ob 10.30 dopoldne bo v goriškem parku, kjer se bodo zbrali viteški zastopniki mestnih četrti z belo damo na čelu, proglašeno kraljestvo bele dame, ki bo trajalo ves dan do večera, ko bodo belo damo, pravzaprav njen duh zažgali na goriškem gradu. Najbolj veselo bo seveda popoldne, ko se bodo na Katarinijevem trgu približno ob 14 zbrali alegorični vozovi in pustne šeme, torej vsi tisti, ki so prijavili udeležbo prireditvenemu odboru. Najprej bo v sprevodu alegorični voz «karneval», zatem drugi voz, ki bo vozil gasilce iz leta 1860, tretji kralja karnevala, četrti voz bo predstavljal znano televizijsko sceno «Lascia o raddoppia». Peti voz bo voz cvetic, na šestem bo bela dama, sedmi se bo imenoval «angel družine», osmi bo predstavljal družinsko srečo, deveti bo voz goriških visokošolcev, deseti bo predstavljal leteči marsovski krožnik. Enajsti voz bo predstavil goriškemu občinstvu družino «Cugat na televiziji» za njim pa bo sledilo troje vozov iz Latisane, ki bodo prikazovali dogodivščine furlanskega emigranta. Petnajsti voz iz Sv. Daniela bo nosil naslov «Il flauto magico», zadnji iz Vermigliana pa «Crociera di lusso» Za alegoričnimi vozovi bo stopalo šest skupin pustnih šem, med katerimi bodo v glavnem Goričani poleg njih pa Krminci in nekaj ljudi iz Sv. Lorenza ter Ločnika. Po končanem sprevodu bo na Travniku razdelitev nagrad najlepšim alegoričnim vozovom in pustnim šemam, nato pa bo zaključek karnevala na gradu z bengalskimi ognji in sežiganjem bele dame.

Gostovanje SNG iz Trsta

Martin Kačur

Življenjepis idealista v treh delih

Napisal IVAN CANKAR

Povest dramatiziral JOŽE BABIČ

Režiser: *Jože Babič*

Scenograf: *Jože Cesar*

Prvi del: Zapolje
Drugi del: Blatni dol
Tretji del: Lazi

jutri 5. februarja 1956

Prva predstava ob 17. uri; druga predstava ob 20.30

V PROSVETNI DVORANI V GORICI

Korzo Verdi št. 1

Prodaja vstopnic pri ZSPD, danes od 9. ure do 12. ure, eno uro pred predstavo pri blagajni dvorane. - Vstopnice bodo v prodaji tudi v kavarni Bratuž

CENE: 1. prostori 300 lir; 2. prostori 200 lir; stojišča 150 lir. - V dvorani bo dobro zakurjeno

Izpred goriškega sodišča

Na račun ambulante kupoval in prodajal zdravila

Pred goriškimi sodniki se je moral v torek dopoldne zagovarjati 45-letni Giuseppe Altran iz Tržiča. Altran je bil več let zaposlen kot zdravniški pomočnik v tržiški ambulanti. Ko so pred meseci zdravstveni in upravni organi te ambulante pregledovali razne račune, so ugotovili, da je Altran zakrivil vrsto nepravilnosti. Z raznimi spletkami mu je uspelo nabaviti v tržiških lekarnah številna zdravila, ki jih je zatem prodajal privatnikom, seveda v svojo korist. Ta dejanja je počel tako, da se je pri nabavi zdravil posluževal knjižice ambulante, v kateri je bil zaposlen.

Na procesu bi ga morali braniti dve priči, Carlo Fosola in Bruna Gregorin, ki pa sta bila brez vzroka odsotna. Proces je bil na zahtevo branilca odložen, toda goriško sodišče je kaznovalo priči, ki sta neupravičeno izostali na 5.000 lir globe.

Pozor na vodne pipe

Občinska podjetja opozarjajo vse potrošnike vode, naj zaradi mraza ukrenejo vse, da preprečijo zamrznjenje vodnih pip. Obložijo naj jih s krpami ali slamo, na odprtih krajih pa naj pustijo vodo teči tudi čez noč. Potrošnike opozarjajo, da bodo morali sami poravnati morebitne stroške.

Srečanje v namiznem tenisu

Jutri dopoldne ob 9. uri se bosta v prosvetni dvorani v Sovodnjah srečali v namiznem tenisu ekipa «Sovodnje» in ekipa dijaškega kluba iz Gorice «Simon Gregorčič». Vabljeni vsi ljubitelji namiznega tenisa.

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini je bilo od 22. do 28. januarja 11 rojstev, 16 primerov smrti, 9 oklicev in 3 poroke.

Rojstva: Anna Ivanov, Lia Nikolavčič, Maria Cidin, Dario Simeoni, Nicola Patruno, Aldo Cifani, Emanuela Citta, Domenico Zaccheddu, Fabio Travan, Manuela Travetti, Orietta Komavli.

Smrti: 43-letni kmetovalec Stanislav Sosterčič, 50-letni profesor Romej Coceani, 78-letni dr. Alfonz Serjun, 80-letna gospodinja Giovanna Valentini, vd. Cijan, 73-letna gospodinja Giuseppina Salla, 50-letna trgovka Viktorija Vuk, 77-letna šivilja Giovanna Perco, 80-letna gospodinja Angela Zotti, 56-letni mizar Emilio Magnarin, 74-letni upokojenec Francesco Cortesia, 72-letni kletar Edoardo Bregant, 57-letni poštni agent Luigi Periz, 73-letna gospodinja Ernestina Turel, 66-letni upokojenec Giuseppe Filli, 43-letni kmet Antonio Nanut, 85-letna gospodinja Marija Cumar, vd. Kogoj.

Oklici: kavarnar Ubaldo Tamma in gospodinja Adelaide Diamante, policijski stražnik Ranieri Ceschia in gospodinja Noemi Lion, agent javne varnosti Francesco Zingale in gospodinja Grazia Storniolo, Sergio Dugar in Bruna Dagna, mehanik Emilio Paulin in šivilja Romana Kogoj, prodajalec Renzo Corrà in šivilja Giulia Creglia, uradnik Erminio Comelli in vrtnarica Giovanna Mosetti, mizar Ludvik Klanjšček in gospodinja Sinia Kogok, uradnik Luigi Tesi in gospodinja Livia Brandi.

Poroke: državni upokojenec Salvatore Raccampo in gospodinja Maria Koder, kmetovalec Antonio Marchiero in tkalka Cornelia Zava, mehanik Mario Martellani in gospodinja Maria Gabrielcig.

VII. OLIMPIJSKE IGRE v Cortini 26.I. - 5.II.1956

Nepremagljivi Sailer osvojil tudi tretjo zlato medaljo

Avstrijski par Schwarz - Oppelt prvi v umetnem drsanju

Po prvem dnevu tekmovanja četvork v bobu vodijo turnirju je zmagala Italija - Prepričljiva zmaga Švicarji - V tolažilnem hokejskem Sovjetske zveze v tekmi z ZDA

CORTINA 3. — Tekmovalci v bobu imajo to čast, da začno svoj «delovni dan» vedno zelo zgodaj. Tako se je prva serija voženj za prvenstvo četvork pričela že ob osmi uri. Med vožnjo je pritiskal hud mraz. Ob startu so namerili 17 stopinj, pri cilju pa 14 stopinj pod ničlo. Švicar Kapus je kar kmalu presenetil: postavil je nov rekord proge z 1'18", ki ga je pa kmalu Američan Tler še znižal na 1'17"75. S tem pa rekordov na tej progi danes ni bilo konec, kajti Monti je privozil v še boljšem času 1'17"69, medtem ko se je pojavil še drugi Švicar Angst, ki je vse prekosil: njemu so časomerilci namerili 1'17"41. Nade Italijanov so se sedaj oslanjale na De Martina, ki je imel do polovice proge res najboljši čas, toda proti konci se je za kak trenutek zakasnil in ostal je na petem mestu.

Švicar Kapus, ki je startal prvi, je tudi v drugi vožnji zopet znižal rekord proge na 1'17"19. Pozneje so morali progo popraviti na ovinku Cristallo in so se tekme nedaljevale ob 11. uri. Kar kmalu pa so morali progo zopet popravljati vendar ne za dolgo. Monti je imel v drugi vožnji čas 1'17"97. Kapusa ni nihče več perkosil. Po prvem dnevu sta na prvih dveh meystih švicarski četvorki Kapusa in Angsta. Vendar je tako med tema dvema kakor sploh med prvimi štirimi tako malenkostna razlika, da je kaj težko na podlagi te razlike prerokovati o končnem plasmaju. Pač pa je mogoče soditi o sposobnosti in ondiciji in v tem pogledu ima vsaj eno izmed švicarskih moštev lepe šanse za končno klasifikacijo po jutrišnjih dveh vožnjah.

Po prvi seriji voženj so bili časi najboljših:

I. Švica II (Angst) 1'17"41; 2. Italija II (Monti) 1'17"69; 3. ZDA I (Tyler) 1'17"75; 4. Švica I (Kapus) 1'18"; 5. Italija I (De Martin) 1'18"10; 6. Nemčija I (Roesch) 1'18"61; 7. Španija (De Portago) 1'18"87; 8. Švedska I (Axelson) 1'18"95; 9. Nemčija II (Schelle) 1'19"..3; 10. Avstrija II (Loserth) 1'19"37.

11. Avstrija I (Wagner) 1'19"60; 12. Poljska I (Ciapala) 1'19"95; 13. Francija (Robin) 1'20"; 14. Švedska II (Holmstroem) 1'20"58; 15. Poljska II (Konieczny) 1'20"64; 16. Vel. Brit. II (Parkinson) 1'20"72; 17. Norveška (Roegden) 1'20"96; 18. ZDA II (Bickford) 1'20"97; 19. Romunija II (Dragomir) 1'21"21; 20. Vel. Britanija I (Schelleberg) 1'21"39.

21. Romunija I (Ene) 1'21"53.

Po prvem dnevu tekmovanja je torej klasifikacija takšna (prvo število pomeni čas druge vožnje, drugo število pa skupni čas po obeh današnjih vožnjah):

DORNIK PO KONCANI VOŽNJI
v včerajšnjem smuku se je izčrpan naslonil na palici. Dosegel je 29. mesto, medtem ko je Jugoslovan Cvenkelj na 22. mestu

1. Švica I (Kapus) 1'17"19 2'35"19;
2. Švica II (Angst) 1'17"85 2'35"26;
3. ZDA I (Tyler) 1'17"87 2'35"62;
4. Italija II (Monti) 1'17"97 2'35"66; 5. Italija I (De Martin) 1'18"65 2'36"75; 6. Nemčija I (Roesch) 1'19"04 2'37"65; 7. Nemčija II (Schelle) 1'18"84 2'37"87; 8. Španija (De Portago) 1'19"29 2'38"14; 9. Avstrija I (Loserth) 1'19"12 2'38"49; 10. Švedska I (Axelson) 1'19"93 2'38"93.

11. Vel. Britanija I (Schellemberg) 1'18"73 2'40"12; 12. Poljska I (Ciapala) 1'20"25 2'40"20; 13. Avstrija I (Wagner) 1'20"74 2'40"34; 14. Vel. Britan. II (Parkinson) 1'19"92 2'40"64; 15. Švedska II (Holmstroem) 1'20"32 2'40"90; 16. Norveška (Roegden) 1'20"08 2'41"04; 17. Francija (Robin) 1'21"25 2'41"25; 18. Romunija II (Ene) 1'20"58 2'42"11; 19. Romunija II (Dragomir) 1'21"22 2'42"43; 20. ZDA II (Bickford) 1'22"47 2'43"44.

21. Poljska II (Konieczny) 1'23"13 2'43"77.

S tekmo med Italijo in Poljsko se je končal tolažilni hokejski turnir, to je turnir med moštvi, ki se po izločilnih tekmah niso plasirala v finalni turnir. Poleg Italije in Poljske je ta usoda zadela še Švico in Avstrijo, ki sta že do včeraj odigrali vse tri tekme v tem posebnem turnirju. Danes sta pa igrali še Italija in Poljska za prvo mesto. Ker je zmagala Italija, je tako nepremagana osvojila prvo mesto ter obenem sedmo mesto v skupni klasifikaciji vseh nastopajočih držav. Za Italijo so Poljska, Švica in Avstrija, medtem ko se za mesta od 1. do 6. borijo moštva držav: ČSR, Kanade, Nemčije, SZ, Švedske in ZDA.

Prva tekma v finalnem turnirju je bila danes med Kanado in Švedsko. Tu ni bilo nikakega dvoma, kdo je favorit in tekma se je tudi v tem smislu končala. V prvih dveh tretjinah je bila igra se precej v ravnotežju. V zadnji tretjini pa so bili Švedi že popolnoma izmučeni in Kanadčani so dali precej opravka njihovi obrambi. Dosegli so sicer samo dva gola, toda se štirikrat so zadeli vratnice.

V drugi tekmi so se sestali Čehi in Nemci in takoj je prišla tudi za Čehe priložnost, da dosežejo prvi dve točki. Nemci so se namreč doslej izkazali le kot dobavitelji točk.

Današnji program

Ob 8. uri: **Bob.** Tretja finalna vožnja.
Ob 9. uri: **Stafeta 4 x 10 km** — moški.
Ob 19. uri: **Hokej.** ZDA - ČSR.
Ob 21,30: **Hokej.** SZ - Kanada.

Glavna pozornost in napeto pričakovanje pa je veljalo današnji tekmi med Sovjetsko zvezo in ZDA. Kakor je res, da so Rusi že iz vsega početka eden izmed favoritov za osvojitev prvega mesta, tako je tudi res, da so Američani nepričakovano premagali druge favorite Kanadčane ter tako postavili tudi lastno kandidaturo za prvo mesto. In če bi danes premagali Ruse, bi že bili prvaki, ker ne bi več imeli tako težkih nasprotnikov. Oba današnja nasprotnika sta si bila po doslej doseženih uspehih precej enaka: 3 tekme, 3 zmage in razmerje v golih 19:5 za Ruse in 17:4 za ZDA. Ves prvi čas je bila igra zelo hitra in z obeh strani precej enaka. Medtem ko so imeli Rusi bolj organsko igro, so pa bili Američani neverjetno vztrajni in odločni ter jim je včasih gol ušel za las. Rusi pa so vedno bolj začeli uveljavljati svojo tehnično nadmoč. Američani so se branili in uhajali v protinapade. Prvi gol pa je padel šele v drugem polčasu in sicer ga je dosegel Klistov v 13'40". Obramba ZDA ima vedno več dela. Tretja tretjina je pa najbolj borbena. Američani poskušajo z individualnimi akcijami doseči izenačenje, pa jim stvar ne uspe. Pač pa zabijejo Rusi drugi gol po sijajni kombinaciji vsega napada. Odslej so igralci SZ se bolj v premoči, medtem ko so se nasprotniki že nekoliko sprijaznili z usodo. Sovjetska zveza je tako dosegla še dva gola in zmago, ki ni prepričljiva samo po rezultatu, temveč je zares zaslužena, kajti Američani so bili tudi nasprotniki velike vrednosti.

Tudi moški so končali tekmovanje v alpskih disciplinah. Danes je bil na sporedu še smuk. Zopet je zmagal mladi Toni Sailer, ki je tako zbral kar tri zlate medalje, obenem pa nosi se neuradni naslov svetovnega prvaka alpske kombinacije 1. 1956. Prvič se je zgodilo, da na zimskih olimpijskih igrah en sam tekmovalec pobere tri zlate medalje.

Tekma po progi «Olimpia» danes ni bila prav lahka. Pihal je precej močan veter, pa tudi sneg je bil na posameznih odsekih različen, marsikje pa zmrznjen in silno spolzek. Proga je zahtevala tudi svoje žrtve med nekaterimi zelo znanimi tekmovalci. Tako je Avstrijec Schuster, ki je startal s št. 6, že v začetku proge tako močno padel, da so ga morali odnesti na nosilih; vendar pa ni bilo tako hudo. Padel je tudi Avstrijec Rieder, Japonec Igaya, Francoza Duvvilard in Collet, Italijan Lino Zecchini in med drugimi tudi Jugoslovan Jože Ilija, ki si je poškodoval koleno in je sedaj v bolnici z mavcem na nogi. Pa tudi mnogi, ki so sicer prispeli na cilj, so nosili sledove padcev, ki sicer niso bili tako usodni, ampak vendar drugače občutni.

ALPSKA KOMBINACIJA
(Klasifikacija ne velja za olimpiado, temveč samo kot svetovno prvenstvo 1956)

1. Sailer Anton (Avstr.) 0 točk;
2. Bozon Charles (Fr.) 12.65;
3. Sollander Stig (Sved.) 16.92;
4. Sjastad Asle (Norv.) 27.25; 5. Burrini Bruno (It.) 30.43; 6. Dimitrov Guergui (Bolg.) 34.24; 7. Cermak Evzen (ČSR) 35.75; 8. Hennrich Kurt (ČSR) 38.91; 9. Filatov Aleksandr (SZ) 43.15; 10. Roj-Gasienica Andrze (Polj.) 44.72.
11. Talianov Viktor (SZ) 52.72; 12. Hakkinen Kalevi (Fin.) 57.42; 13. Cvenkelj Franc (Jug.) 58.13; 14. Dornik Ludvig (Jug.) 61.49; 15. Anguelov Petar (Bolgarija) 63. 09; 16 Sugiyama Susumu (Jap.) 64.05; 17. Beck Franz (Lic.) 68.52; 18. Bertrand André (Kan.) 70.18; 19. Pandrea Nicolao (Rom.) 83.47; 20. Feron Denis (Belgija) 104.54.
21. Vera Vicente (Cil.) 112.93; 22. Schadler Leopold (Lic.) 115.42; 23. Geagea Ibrahim (Lib.) 141.80; 24. Beiglou Mahmoud (Ir.) 146.07.
31. Pandrea (Rom.) 3'46"5; 32. Mattsson (Sved.) 3'50"4; 33. Demirhan (Turč.) 3'52"2; 34. Gardner (V.B.) 4.00"7; 35. Day (Avstral.) 4'02"; 36. Viladomat (Span.) 4'02"1; 37. Molné (Span.) 4'08"9; 38. Feron (Belg.) 4'16"6; 39. Beiglou (Ir.) 4'22"; 40. Schadler (Lic.) 4'23"7.
41. Vera (Cil.) 4'25"4; 42. Geagea (Lib.) 4'33"1; 43. Kairouz (Lib.) 4'57"6; 44. Amirian (Ir.) 5'02"7; 45. Hohenlohe (Lic.) 5'15"8; 46. Vatimbella (Gr.) 5'44"2; 47. Papageorgiou (Gr.) 8'03"2.

CEH ZABRODSKY
je že precej star a še vedno odličen igralec hokeja

SAILER in MOLTERER
po včerajšnjem smuku; Avstrijca sta osvojila prvo in tretje mesto, ali Sailer že tretjo zlato medaljo, Molterer pa je srebrni pridružil še bronastega

(Rom.), Tchertistchev (SZ), Brock-Hollinshoad (V. Br.), Kindle (Lic.), Talens (Span.), Bazargan (Ir.), MacKinstosh (V.B.).

Umetno drsanje se je na letošnji olimpiadi končalo. Danes so nastopili pari. Zmagala sta evropska prvaka Avstrijca Schwarz - Oppelt. Čeprav sta dobila nekoliko slabše oceno v točkah, kot kanadski prvaka Dafoe - Bowden sta pa bila boljša v «plasmajihu». Medtem tekmovanjem je bilo ozračje kar precej napeto, saj občinstvo večkrat ni soglašalo s sodniki in je to prišlo posebno do izraza po nastopu nemškega para Kilius - Ningel. Ta dva drsalca sta res izvedla krasno točko in mogoče občinstvo ni bilo tako neupravičeno, če se je začelo razburjati ob «okostenelih» sodnikih. Na led so začele leteti pomaranče in razni predmeti, tako da so imeli ljudje, ki morajo skrbeti za ledeno ploskev, precej dela, da so jo vsi pet počistili. Po zvočniku pa je bilo treba nekajkrat pozvati občinstvo, naj neha «demonstrirati», ker bi sicer morala žirija tekmovanje prekiniti. Tekmovanje se je lahko nadaljevalo šele po kakih 10 minutah.

Skokov je bilo danes zelo malo. Zaradi močnega vetra so morali namreč trening po 19 skokih prekiniti. Najdaljši skok je imel Nemec Boek z 80 m. Ostali pa so skočili:

Kanada: Charland 75,5.
ČSR: Stuchlik 66,5.
Finska: Hyvarinen 69, Siivennoinen 72.
Francija: Jean-Prost 67, Rabasa 65,5.
Nemčija: Bock 80 - 71,5, Brutscher 72, Kleisl 76.
Jugoslavija: Rogelj 65,5 - 69,5, Zidar 71.
Norveška: Osnes 69,5.
Švedska: Erlandsson 76, Ostman 71, Pettersson 74 - 73, Styf 68.

VČERAJŠNJI REZULTATI

HOKEJ

Kanada - Švedska 6:2 (3:2, 1:0, 2.0)
CSR - Nemčija 9:3 (2:3, 5:0, 2:0)
SZ - ZDA 4:0 (0:0, 1:0, 3:0)

Lestvica

SZ	4	4 0 0	23:5	8
Kanada	4	3 0 1	23:9	6
ZDA	4	3 0 1	17:8	6
ČSR	4	1 0 3	16:21	2
Švedska	4	1 0 3	9:16	2
Nemčija	4	0 0 4	5:34	0

Tolažilni turnir

Italija - Poljska 5:2 (0:0, 3:1, 2:1)

Lestvica

Italija	3	3 0 0	21:7	6
Poljska	3	2 0 1	12:10	4
Švica	3	1 0 2	12:18	2
Avstrija	3	0 0 3	9:19	0

UMETNO DRSANJE PARI

1. Schwarz Elisabeth - Oppelt Kurt (Avstr.) 11.31 točk;
2. Dafoe Frances - Bonden Norris (Kan.) 11.32;
3. Nagy Marianna - Nagy Laslo (Madž.) 11.03;
4. Kilius Marika - Ningel Franz (Nemč.) 10.98; 5. Ormaca Carole Anne - Greiner Robin (ZDA) 10.71; 6. Wagner Barbara - Paul Robert Kan.) 10.74; 7. Ash Lucille Mary - Kothmann Sully (ZDA) 10.63; 8. Suchanova Vera-Bolezal Zdenek (CSR) 10.53; 9. Ellend Elisabeth - Lienert Konrad (Avstrija) 10.38; 10. Coates Joyce Pamela - Holles Anthony Frederick (V.B.) 10; 11. Krau Carolyn Patricia - Ward Hodney (V.B.) 9.86.

SMUK — MOŠKI

1. Sailer (Avstr.) 2'52"2;
2. Fellay (Švica) 2'55"7;
3. Molterer (Avstr.) 2'56"3; 4. Staub (Švica) 2'57"1; 5. Lanig (Nemčija) 2'59"8; 6. Burrini Gino (It.) 3 00"2; 7. Hennrich (ČSR) 3'01"5; 8. Bozon (Fr.) 3'01"9; 9. Burrini Bruno (It.) 3'02"4; 10. Sollander (Svedska) 3'05"4.
11. Werner (ZDA) 3'05"8; 12. Behr (Nemč.) 3'07"7; 13. Forrr (Švica) 3'08"; 14. Sjastad (Norv.) 3'08"8; 15. Raj-Gasienica (Polj.) 3'09"3; 16. Filatov (SZ) 3'16"6; 17. Cermak (ČSR) 3'18"; 18. Dimitrov (Bolg.) 3'18"1; 19. Zilibiller (Nemč.) 3'21"6; 20. Schwaiger (Nemč.) 3'22"2.
21. Talianov (SZ) 3'26"5; 22. Cvenkelj (Jug.) 3'28"5; 23. Hakkinen (Fin.) 3'29"2; 24. Varoškin (Bolg.) 3'30"; 25. Bertrand (Kan.) 3'31"3; 26. Beck (Lic.) 3'36"8; 27. Anguelov (Bolg.) 3'38"5; 28. Sugiyama (Jap.) 3'39"1; 29. Dornik (Jug.) 3'41"1; 30. Mac Kinston (V.B.) 3'41"4.
31. Pandrea (Rom.) 3'46"5; 32. Mattsson (Sved.) 3'50"4; 33. Demirhan (Turč.) 3'52"2; 34. Gardner (V.B.) 4.00"7; 35. Day (Avstral.) 4'02"; 36. Viladomat (Span.) 4'02"1; 37. Molné (Span.) 4'08"9; 38. Feron (Belg.) 4'16"6; 39. Beiglou (Ir.) 4'22"; 40. Schadler (Lic.) 4'23"7.
41. Vera (Cil.) 4'25"4; 42. Geagea (Lib.) 4'33"1; 43. Kairouz (Lib.) 4'57"6; 44. Amirian (Ir.) 5'02"7; 45. Hohenlohe (Lic.) 5'15"8; 46. Vatimbella (Gr.) 5'44"2; 47. Papageorgiou (Gr.) 8'03"2.

Na olimpiadi v Oslu l. 1952 je v ženskem smuku zmagala Avstrijka Jochum-Beiser, druga je bila Nemka Buchner, tretja pa Italijanka Minuzzo. Letos Avstrijke ni bilo več, Minuzzo je bila dvakrat četrta, Nemka je pa dosegla komaj 21. mesto v slalomu in 27. mesto v veleslalomu. Leta 1952 pa je poleg srebrne medalje v smuku dosegla tudi bronasti medalji za slalom in veleslalom. Leta prihajajo in mlajše moči prihajajo...

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJEŠOLCEV

priredi v nedeljo 5. t. m. ob 9. uri v Dijaškem domu

šahovski dvoboj

med tržaškimi in koprskimi srednješolci

Ob 11,30 pa bo v mali dvorani na stadionu «Prvi maj»

dvoboj istih moštev

v namiznem tenisu

Vabljeni vsi prijatelji športa.

Odgovorni urednik STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 4. t. m. ob 18. uri MGM film:

SOMBRERO

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 4. t. m. ob 19.30 Columbia barvni film:

RODOLFO VALENTINO NEPOZABNI LJUBIMEC

Kino na Opčinah

predvaja danes 4. t. m. z začetkom ob 18. uri Universal barvni film:

«Lady Godiva»

Igrajo: MAUREEN O'HARA in GEORGE NADER